

Resultaten broedvogelinventarisaties aan de Oostkust in 2010

RAPPORT

Mergus

nummer 1

2012

MERGUS

Dominique Verbelen, Frank De Scheemaeker
en een team van gouden vrijwilligers

De natuur heeft je nodig. En vice versa.

natuurpunt

Inleiding

In Noord-West-Vlaanderen bestaat een lange traditie van monitoringsprojecten. Een uitgebreide ploeg tellers neemt 's winters deel aan de midmaandelijke watervogeltellingen, de veertiendaagse ganztellingen, simultane slaapplaatstellingen van Aalscholver, Kleine Zilverreiger, Wulpen of meeuwen en gebiedsdekkende roofvogeltellingen. Maar ook in het voorjaar staat een ganse trekkelbatterij opgesteld aan de Fonteintjes of in het Zwin en wordt de aankomst van onze zomergasten met het fenologieproject elk jaar weer keurig opgevolgd.

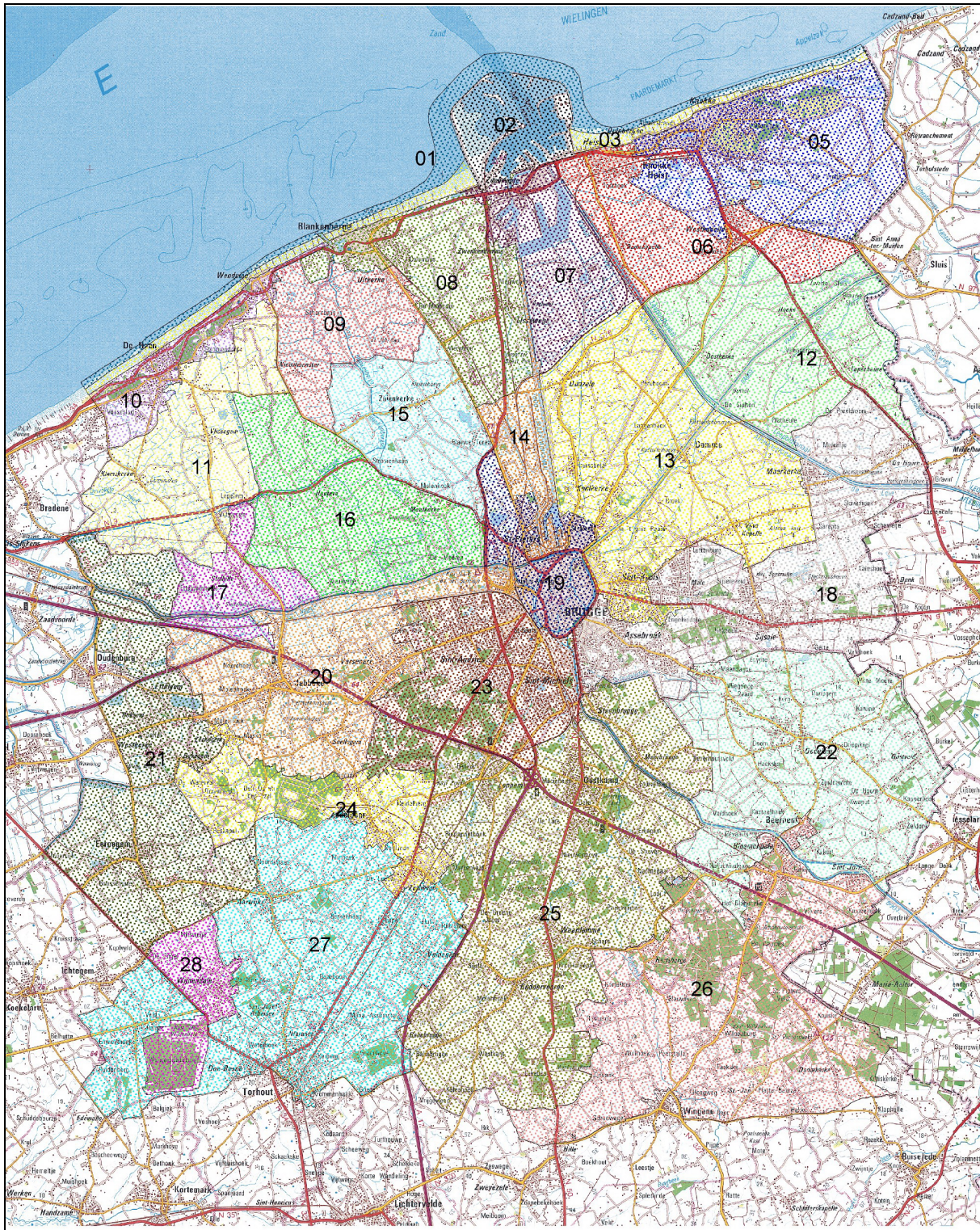
Net als wintergasten worden ook broedvogels in de regio al meerdere decennia in kaart gebracht. Sommige soorten krijgen in de hele regio bijzondere aandacht (bv. Huiszwaluw, Kerkuil, ...) terwijl in een aantal gebieden jaarlijks nauwgezet enkele koloniebroeders worden opgevolgd (bv. meeuwen en sterns in de Voorhaven van Zeebrugge, Kleine Zilverreigers en Kwak in het Zwin, ...). Heel wat amateur ornitologen inventariseren hun 'local patch' of geven broedgevallen van eerder zeldzamere soorten door die ze op hun vogeltochten in Noord-West-Vlaanderen vaststellen. Sinds 2006 werd in het kader van de uitbreiding van de haven van Zeebrugge ook een grootschalig monitoringproject in het ganse poldercomplex van de Oostkust en een deel van Middenkust opgestart waarbij de kartering van een aantal beleidsrelevante soorten in een selectie aan gebieden voor heel wat interessante gegevens zorgt.

Al deze gegevens worden ingevoerd in 'Vogels', de faunadatabank van Mergus. Door het feit dat broedvogelinventarisaties in de regio een lange traditie kennen, kunnen intussen heel wat trends worden onderbouwd met een gedetailleerde dataset. Deze gegevens worden dan ook regelmatig bevraagd in het kader van natuurinrichtingsprojecten, bij de opmaak van beheerplannen of milieueffecten-rapporten, door mensen die een artikel willen schrijven over de evolutie van het broedbestand van een bepaalde soort(groep), voor de opmaak van het rapport 'Bijzondere Broedvogels' door het INBO, ...

Omdat al deze gegevens door een grote groep vrijwilligers wordt ingezameld, willen we deze dataset ook aan onze achterban ter beschikking stellen. Dit rapport bevat geen interpretatie van de gegevens maar lijst enkel per gebied alle doorgegeven territoria op. In deze zin is dit rapport dus in hoofdzaak een naslagwerk van cijfertjes en getallen en ambieert het geen andere doelstelling. Een rapport dus met een hoog 'datadump-gehalte'. Toch hopen we dat deze oplijsting voor sommigen een aanzet zal zijn om ook in de de komende jaren broedvogelinventarisaties hoog op hun agenda te plaatsen. Niet alleen is het een aangename bezigheid, maar bovendien levert het een grote hoeveelheid wetenschappelijk relevante data op die vaak aan de basis liggen van een (betere) bescherming van de resterende waardevolle natuurgebieden. Soms kunnen ook vroegtijdig dalende trends worden vastgesteld en kan dit een signaal zijn om bv. het beheer van een bepaald gebied bij te stellen of om soortbeschermingsacties uit te werken. Reden genoeg dus om te blijven inventariseren!

Getelde gebieden

Alle getelde gebieden worden gegroepeerd in supergebieden. Onderstaande kaart geeft een overzicht van alle supergebieden uit de regio Noord-West-Vlaanderen. Meestal gaat het om logisch afgebakende en algemeen bekende entiteiten (bv. Voorhaven Zeebrugge, Polders van Uitkerke, Moeren van Meetkerke en Houtave, ...). Deze opdeling werd eerder al gehanteerd in het rapport van 2005 (Martens *et al.*, 2006), 2006 (Verbelen & De Scheemaeker, 2007), 2007 (Verbelen & De Scheemaeker, 2009), 2008 (Verbelen & De Scheemaeker, 2010) en 2009 (Verbelen & De Scheemaeker, 2011) zodat de resultaten die in deze rapporten worden voorgesteld onderling met elkaar kunnen worden vergeleken.

Kaart 1: overzicht van de 28 supergebieden uit de regio Noord-West-Vlaanderen.

Onderstaand worden alle supergebieden opgelijst. Het nummer voorafgaand aan de naam van het gebied verwijst naar het nummer op bovenstaande kaart. Merk op dat nummer 4 ontbreekt. Dit foutje sloop in Martens *et al.*, 2006 in het rapport maar opdat elk supergebied hetzelfde nummer zou behouden als in de vorige rapporten, werd dit schoonheidsfoutje bewust behouden.

1. Op of boven de Noordzee
2. Voorhaven Zeebrugge
3. Strand

5. Zwinstreek
6. Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist
7. Achterhaven Zeebrugge
8. Lissewege (polders Fonteintjes - Eendenkooi)
9. Polders van Uitkerke
10. Duinbossen van De Haan - Wenduine
11. Vlissegem - Klemskerke
12. Oostkerke - Hoeke - Lapscheure
13. Dudzele - Koolkerke - Damme
14. Opgespoten terreinen van Brugge en Blauwe Toren
15. Zuienkerke - Hagebos
16. Moeren van Meetkerke en Houtave
17. Stalhille
18. Male - Sijsele
19. Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten
20. Polderrand van Bloemendale tot Varsenare
21. Ettelgem - Roksem - Bekegem
22. Beverhoutsveld
23. Bossen van Sint-Andries - Sint-Michiels
24. Vloethemveldcomplex
25. Bossen van Oostkamp - Loppem
26. Bossen van Hertsberge - Beernem - Wingene
27. Aartrijke - Veldegem - Torhout
28. Wijnendale

Inventarisatiegraad

De graad van inventarisatie varieert sterk van gebied tot gebied en van soort tot soort. In enkele gebieden wordt jaarlijks een beperkt aantal soorten op een gestandaardiseerde manier geïnventariseerd (bv. stern en meeuwen in de Voorhaven van Zeebrugge). Dit is een zeer arbeidsintensieve taak (*i.c.* nesten tellen) en het spreekt voor zich dat dergelijke gedetailleerde gegevens slechts voor een beperkt aantal gebieden en voor een beperkt aantal soorten voorhanden is.

In het kader van het monitorinproject in het vogelrichtlijngebied habitatrichtlijngebied sbz-v 3.2 ‘poldercomplex’ werd een selectie aan soorten in een aantal weerhouden gebieden geïnventariseerd op basis van een uitgebreide territoriumkartering. Hierbij gaat het vooral om beleidsrelevante soorten: soorten die voorkomen op de bijlage I van de Vogelrichtlijn, soorten die op de Rode Lijst van de Vlaamse broedvogels staan (Devos *et al.*, 2004) en soorten waarvan in het studiegebied meer dan 5% van de totale Vlaamse populatie broedt (gebaseerd op Vermeersch *et al.*, 2004). Deze selectie werd aangevuld met enkele koloniebroeders (Aalscholver, Blauwe Reiger, Kokmeeuw, Zilvermeeuw, Oeverzwaluw). Een overzicht van de ‘monitoringsorten’ die in dit rapport aan bod komen, wordt weergegeven in onderstaand kader. In vergelijking met het rapport dat de territoria van 2006 behandelt (Verbelen & De Scheemaeker, 2007) werd de selectie aan weerhouden soorten vanaf 2007 uitgebreid met Blauwborst en Rietzanger.

Aalscholver, Woudaap, Kwak, Kleine Zilverreiger, Blauwe Reiger, Bergeend, Smient, Pijlstaart, Zomertaling, Slobeend, Kuifeend, Bruine Kiekendief, Porseleinhoen, Scholekster, Steltkluut, Kluut, Bontbekplevier, Strandplevier, Grutto, Tureluur, Zwartkopmeeuw, Kokmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Zilvermeeuw, Visdief, IJsvogel, Oeverzwaluw, Blauwborst, Tapuit, Cetti's Zanger, Graszanger, Snor, Rietzanger, Baardmannetje, Buidelmees

Voor een overzicht van de gebieden waarin deze soorten volgens de uitgebreide territoriumkartering werden geïnventariseerd in het kader van het monitoringproject uitgevoerd in sbz-v 3.2 ‘poldercomplex’, verwijzen we naar onderstaande kaart (Courstens & Verbelen., 2008). De opgegeven aantallen van bovenvermelde soorten in die gebieden benaderen dicht het werkelijke aantal territoria.

Afkorting	Gebiedsnaam
ASW	Aarseleweiden
APE	Akkers Pelikaan
ASH	Akkers te Stalhille SBZ
AWZK	Akkers ten westen van Zuienkerke SBZ
BPE	Berm Pelikaan
BSHK	Blauwe Sluis Hoeke
BHOK	Braambeierhoek Oostkerke
BDDM	Brandijk Damme
BWVG	Bunkerweiden Vlissegem
CDM*	Centrum Damme
CLS*	Centrum Lapscheure
CMK*	Centrum Meetkerke
CNM*	Centrum Nieuwmunster
COK*	Centrum Oostkerke
DVBD	Damse Vaart Brugge-Damme SBZ
DVDS	Damse Vaart Damme-Syphons
DVHN	Damse Vaart Hoeke-Nederlandse grens
DZW	Dudzeleweiden SBZ
EKLW	Eendekooi Lissewege
EKMK	Eendekooi Meetkerke
EKWD	Eendekooi Wenduine
EWUK	Eendeweiden Uitkerke
EBVP	Eibroekvaartpolder
EBVW	Eibroekvaartweiden
FDKR	Flettersdamkreek
FTO	Fontejntjes Oost
FTW	Fontejntjes West
GRWA	Groenwaecke
GBOK	Groot Boomgaardweiden Oostkerke
GPP	Grote Palingpot
GWUKN	Gruttoweiden Noord Uitkerke
GWUKZ	Gruttoweiden Zuid Uitkerke
HBO*	Hagebos
HDBB*	Harendijke Blankenberge
HKVO	Hoekevaart Oost
HVWO	Hoekevaartweiden Oost
HVWW	Hoekevaartweiden West
HKVW	Hoekevaart West
HKW	Hoekeweiden
HMHT	Hoge Moere Houtave
HMMK	Hoge Moere Meetkerke
HN	Hoge Noen
JPDM	Jagersput Damme
JPSH	Jagersput Stalhille
KHLS	Kaleshoek Lapscheure
KWUK	Kievitweiden Uitkerke
KPOK	Kleiputten Oostkerke
KPSD	Kleiputten Sint-Donaas
KDOK	Krinkeldijk Oostkerke
KWOK	Krinkeldijkweiden Oostkerke
KABWO	Kruisabeleweiden Oost
KABWW	Kruisabeleweiden West ZZ
KSUK	Kuststrook Uitkerke
KBKR	Kwabettekreek
KWVN	Kwetshage Varsenare
LM	Lage Moere
LMVLM	Lage Moere - monitoringgebied VLM
LGPO	Lapscheursegatpolder SBZ
LGHK	Lievegeleedkreek
LPON	Lievegeleedpolder Noord
LPOZ	Lievegeleedpolder Zuid
LV	Luzerneveld

Afkorting	Gebiedsnaam
MWUK	Meeuweweiden Uitkerke
MOOK	Moeren Oostkerke
OTKN*	OT Kolen Noord
OTSW	OT Spoorweg West
PAPO	Pannepolder
PBWN	Pereboomweiden Noord
PBWZ	Pereboomweiden Zuid
PWDM	Pijpewegweiden Damme
PLPE*	Plasjes Pelikaan
PWOK	Plevierweiden Oostkerke
PWUK	Plevierweiden Uitkerke
POKK	Polders Koolkerke SBZ
PONM	Polders Nieuwmunster
POSB	Polders Schoeringebrug
PBE	Put Bekaert
PMK	Put van Meetkerke
PVG	Put Vlissegem
PKLS	Putje Kobus
RWUK	Reigersweiden Uitkerke
RVPE	Rietveld Pelikaan
WCRW	Rombautswerve Weidecomplex
RLW	Ronselaereweiden
RSW	Ruigte Spoorweg West
SWZB	Smienteweiden Zeebrugge
S	Speyen
SWDN	Stadswallen Damme Noord
SWDO	Stadswallen Damme Oost
SWDZ	Stadswallen Damme Zuid
SWDW	Stadswallen Damme West
SBHK	Steenbakkerij Hoeke
SBBS	Stinker & Blinker Broekebr.-Syphons
SBZB	Stinker & Blinker Zelzatebr.-Broekebrug
NAOK	't Naaie te Oostkerke
POMP	't Pompje te Oudenburg
TGVN	Tuinbouwgebied Varsenare SBZ
TWUK	Tureluursweiden Uitkerke
VWUK	Velduilweiden Uitkerke
VW	Vijfwege
WHSW	Waterhofstedeweiden
WPW	Waterputweiden
WAL	Weiden Achterhaven kant Lissewege
WJSH	Weiden bij Jagersput Stalhille
WDVW	Weiden Damse Vaart West
WDI	Weiden Distrigas
WFB	Weiden Fort van Beieren
WHBO	Weiden Hagebos SBZ
WHN	Weiden Hoge Noen
WKLN	Weiden Klemkerke Noord
WKLZ	Weiden Klemkerke Zuid
WKK	Weiden Koolkerke
WNKL*	Weiden Noordede
WPOB	Weiden Pompje
WRJB	Weiden Rijkswacht Jabbeke
WSO	Weiden Spoorweg Oost
WSW	Weiden Spoorweg West
ZEPO	Zeepolder
ZDDM	Zuiddijk Damme
ZVDM	Zuidervaartje Damme
ZSDZ	Zuidstrook Dudzele SBZ
ZSHK	Zwarte Sluis Hoeke
ZSPO	Zwarte Sluispolder
ZVPO	Zwinvaartpolder

Tabel 1: gebieden die worden geïnventariseerd in het kader van het monitoringproject sbz-v 3.2 'poldercomplex'. Gebieden met * werden in 2010 niet geïnventariseerd.

Ook buiten de monitoringgebieden worden deze soorten doorgaans nauwkeurig geteld waardoor we vermoedelijk een relatief correct zicht hebben op de totale broedpopulatie van voornoemde soorten in Noord-West-Vlaanderen.

Op vraag van Frank De Scheemaeker werd deze lijst uitgebreid met een aantal optionele aandachtsoorten. De tellers die deelnamen aan het monitoringproject waren niet verplicht om die extra soorten te karteren maar toch wordt de oproep door steeds meer teller opgevolgd. Een overzicht van de bijkomende aandachtsoorten die in dit rapport aan bod komen, wordt weergegeven in onderstaand kader.

Dodaars, Fuut, Knobbelzwaan, Grauwe Gans, Indische Gans, Grote Canadese Gans, Brandgans, Magelhaengans, Nijlgans, Mandarijneend, Krakeend, Wintertaling, Tafeleend, Wespendif, Sperwer, Buizerd, Torenavalk, Boomvalk, Patrijs, Kwartel, Waterral, Kleine Plevier, Kievit, Zomertortel, Kerkuil, Steenuil, Bosuil, Ransuil, Groene Specht, Zwarte Specht, Kleine Bonte Specht, Kuifleeuwerik, Veldleeuwerik, Huiszwaluw, Boompieper, Graspieper, Gele Kwikstaart, Engelse Kwikstaart, Grote Gele Kwikstaart, Rouwkwikstaart, Nachtegaal, Gekraagde Roodstaart, Roodborsttapuit, Sprinkhaanzanger, Bosrietzanger, Kleine Karekiet, Spotvogel, Braamshuiper, Grasmus, Vuurgoudhaan, Grauwe Vliegenvanger, Bonte Vliegenvanger, Matkop, Kuifmees, Boomklever, Wielewaal, Putter, Kneu, Goudvink, Rietgors

Van de zeldzamere broedvogels (bv. Wespendif, Kuifleeuwerik) is de aantalschatting (vrij) nauwkeurig. Ook voor een aantal soorten die in de regio jaarlijks gericht worden geïnventariseerd (bv. Huiszwaluw, Kerkuil) zal het voorliggende aantal de realiteit vermoedelijk sterk benaderen. Voor de meeste andere soorten is de foutmarge groter, afhankelijk van het gebied: nauwkeurig in bv. de Polders van Uitkerke, de Achterhaven van Zeebrugge, Het Zwin, ... benaderend in andere gebieden, in nog andere (sterk) onvolledig. In elk geval: de aanzet tot een meer gestructureerde en gestandaardiseerde opvolging van deze soorten is gegeven. Een overzicht van de graad van inventarisatie kan worden afgeleid uit onderstaande tabel.

NR.	NAAM SUPERGEBIED	AANTAL KP.	SOORTEN
13	Dudzele - Koolkerke - Damme	1258	53
12	Oostkerke - Hoeke - Lapscheure	1303	42
5	Zwinstreek	286	38
16	Moeren van Meetkerke en Houtave	575	36
7	Achterhaven Zeebrugge	658	35
9	Polders van Uitkerke	2621	35
8	Lissewege (polders Fonteintjes - Eendenkooi)	177	32
20	Polderrand van Bloemendale tot Varsenare	182	29
21	Ettelgem - Roksem - Bekegem	242	29
24	Vloethemveldcomplex	78	29
15	Zuierenkerke - Hagebos	429	27
17	Stalhille	282	21
18	Male - Sijsele	179	20
6	Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist	178	19
23	Bossen van Sint-Andries - Sint-Michiels	40	18
25	Bossen van Oostkamp - Loppem	79	16
2	Voorhaven Zeebrugge	8187	13
11	Vlissegem - Klemskerke	205	11
26	Bossen van Hertsberge - Beernem - Wingene	107	11
14	Opgespoten terreinen van Brugge en Blauwe Toren	242	10
22	Beverhoutsveld	43	10
19	Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten	79	9

NR.	NAAM SUPERGEBIED	AANTAL KP.	SOORTEN
27	Aartrijke - Veldegem - Torhout	18	5
10	Duinbossen van De Haan - Wenduine	6	3
28	Wijnendale	2	2
3	Strand	1	1
1	Op of boven de Noordzee	0	0

Tabel 2: aantal geregistreerde territoria per supergebied (gerangschikt in aflopende volgorde van het aantal soorten dat voor dit rapport werd weerhouden).

Wat blijkt hier uit? Een aantal gebieden werd zeer goed geïnventariseerd: van een groot aantal soorten werd een groot aantal territoria doorgegeven. Dit is vooral het geval voor die supergebieden die (bijna) integraal deel uitmaken van het monitoringproject sbz-v 3.2 'poldercomplex'. De zwakke schakels zitten vooralsnog in enkele gebieden ten zuid- zuidwesten van Brugge waar vooral de bosgebieden om meer aandacht vragen.

Algemene resultaten

Dit rapport behandelt de resultaten van de broedvogelinventarisaties die in 2010 in Noord-West-Vlaanderen werden uitgevoerd. In totaal werden in 2010 van 125 soorten gegevens doorgegeven (in 2009: 123). Voor sommige van deze soorten (n=32) is het aantal gegevens te fragmentair en geeft het geenszins een representatief beeld van het aantal territoria dat in het studiegebied voorkomt. Deze gegevens werden wel opgenomen in de databank van Mergus maar werden niet voor dit rapport weerhouden. Deze soorten worden opgelijst in onderstaand kader. Voor elk van deze soorten wordt aangegeven hoeveel territoria in 2010 werden doorgegeven.

Wilde Eend (706 kp.), Waterhoen (159 kp.), Steenuil (147 kp.), Meerkoet (419 kp.), Holenduif (2 kp.), Houtduif (7 kp.), Turkse Tortel (7 kp.), Koekoek (12 kp.), Gierzwaluw (8 kp.), Grote Bonte Specht (20 kp.), Boerenzwaluw (38 kp.), Witte Kwikstaart (1 kp.), Winterkoning (17 kp.), Heggenmus (9 kp.), Roodborst (3 kp.), Zwarte Roodstaart (4 kp.), Merel (22 kp.), Zanglijster (2 kp.), Grote Lijster (3kp.), Tuinfluiter (10 kp.), Zwartkop (24 kp.), Tjitjaf (13 kp.), Fitis (33 kp.), Goudhaan (9 kp.), Staartmees (11 kp.), Zwarte Mees (3 kp.), Pimpelmees (6 kp.), Koolmees (1 kp.), Gaai (3 kp.), Huismus (4 kp.), Ringmus (1 kp.), Vink (2 kp.)

Voor een aantal soorten (n=93) is het aantal doorgegeven territoria ofwel quasi representatief voor de totale broedpopulatie in het studiegebied ofwel voldoende hoog om te worden weerhouden voor dit rapport. In vergelijking met het rapport dat de resultaten behandelde van de broedvogelinventarisatie van 2009 (Verbelen & De Scheemaeker, 2011) valt een aantal dingen op.

Voor 35 soorten werden meer gegevens doorgegeven (zie tabel 2). In een aantal gevallen duidt dit vermoedelijk op een reële toename van de soort. Hierbij gaat het vooral om soorten die in beide jaren even intensief werden geïnventariseerd (bv. Bergeend, Kuifeend, Buizerd, Scholekster, Zomertortel, Gekraagde Roodstaart, Roodborsttapuit, Rietzanger, Blauwborst, ...).

Een beperkte selectie aan soorten wordt jaarlijks projectmatig opgevolgd. Ook van deze 'projectsoorten' mag, gezien het arbeidsintensieve karakter van de monitoring, met zekerheid worden aangenomen dat de vastgestelde aantalsstijging reëel is en niet het gevolg is van een toegenomen aandacht (bv. Blauwe Reiger, Bontbekplevier, Strandplevier, Zilvermeeuw, Visdief, Kerkuil, ...).

In een aantal gevallen is de stijging in hoofdzaak te wijten aan het feit dat in 2010 enkele soorten in grote delen van het studiegebied gericht werden geïnventariseerd of omdat meer mensen hun gegevens van bepaalde soorten doorgaven (bv. Wilde Eend, Kievit, Groene Specht, Roodborsttapuit, Boomklever, ...). De toename geeft in dit geval dus vermoedelijk vooral de toegenomen aandacht eerder dan een reële toename weer. Het feit dat Rietzanger en Blauwborst in het monitoringproject sbz-v 3.2 'poldercomplex' in 2007 voor het eerst werden opgewaardeerd van 'optioneel te inventariseren soort' tot 'verplicht te inventariseren soort' had in 2007 voor beide soorten een opvallende stijging tot gevolg. Mogelijk ligt deze verhoogde aandacht ook in 2008, 2009 en 2010 nog aan de basis van de verdere aantalsstijging, hoewel er ook heel concrete indicaties zijn dat zowel

Rietzanger als Blauwborst - toch zeker aan de Oostkust - de voorbije jaren daadwerkelijk ook in aantal zijn toenemen. We merken op dat, net als in 2008, ook in 2009 en 2010 opnieuw meer aandacht werd geschonken aan Gele Kwikstaart, één van onze stakkers van de akkers. Van deze soort mag worden aangenomen dat ook in het studiegebied de dalende trend die zich in gans Vlaanderen aftekent, wordt gevolgd. Dat deze akkersoort in de kolom van de stijgers is verzeild geraakt, zou dus met een toegenomen aandacht voor de soort te maken. Toch is voor deze soort enige voorzichtigheid geboden bij de interpretatie van de cijfers aangezien ze heel recent een licht positieve trend laat zien in de ons omringende landen (en waarschijnlijk ook in Vlaanderen). De vastgestelde stijging aan de Oostkust zou dus mogelijk geen artefact zijn maar zou wel degelijk een kentering in de crashtrend kunnen weerspiegelen. Een reden te meer dus om deze soorten verder nauwkeurig te blijven opvolgen.

Een andere categorie van stijgers omvat de soorten met een hoog 'meldingsgehalte'. Dit zijn de eerder zeldzame soorten (bv. Bruine Kiekendief, Boomvalk, Ransuil, Grote Gele Kwikstaart, Snor, Bonte Vliegenvanger, Baardmannetje, ...). Van deze soorten mag worden aangenomen dat ze het in 2010 wel degelijk beter deden dan in het vorige broedseizoen.

En dan zijn er nog een aantal aandachtsoorten. Vaak gaat het om beleidsrelevante soorten of soorten waarvoor delen van de regio specifiek werden ingericht. Een goede voorbeelden hiervan is Scholekster. Deze soort worden elk jaar nauwlettend opgevolgd - zeker in bepaalde deelgebieden als de Uitkerkse Polder of de Achterhaven van Zeebrugge - en het lijkt aannemelijk dat de getalstoename een reële stijging van de broedpopulatie van deze soort reflecteert.

Het spreekt voor zich dat de resultaten van de soorten die niet gestandaardiseerd werden geïnventariseerd in het volledige studiegebied met de nodige voorzichtigheid moeten worden behandeld.

Broedvogels inventariseren in de Oostkustpolders betekent vaak kilometerslange rietkragen aflopen langsheen poldersloten, natte laarzen door diepe laantjes en achtervolgingen door woeste polderstieren. (foto: Bernard Van Elegem)

SOORT	2009	2010	↑
Visdief	556	1292	736
Oeverzwaluw	89	312	223
Rietzanger	1081	1283	202
Blauwborst	211	296	85
Scholekster	222	261	39
Gele Kwikstaart	173	205	32
Bergeend	253	282	29
Grauwe Gans	210	237	27
Kerkuil	27	53	26
Kuifeend	186	200	14
Nijlgans	28	39	11
Zomertortel	25	35	10
Gekraagde Roodstaart	44	54	10
Grasmus	171	181	10
Buizerd	28	37	9
Rietgors	266	274	8
Bontbekplevier	5	11	6
Zilvermeeuw	2428	2433	5
Roodborsttapuit	51	55	4
Boomvalk	17	20	3
Kneu	26	29	3
Fuut	37	39	2
Bruine Kiekendief	9	11	2
Strandplevier	7	9	2
Ransuil	8	10	2
Groene Specht	47	49	2
Grote Gele Kwikstaart	1	3	2
Snor	2	4	2
Wielewaal	16	18	2
Dodaars	35	36	1
Blauwe Reiger	141	142	1
Mandarijneend	1	2	1
Kleine Plevier	8	9	1
Bonte Vliegenvanger	1	2	1
Baardmannetje	9	10	1

Tabel 3: soorten (n=35) waarvan in 2010 in de regio meer territoria werden gemeld dan in 2009 met opgave van het aantal doorgegeven territoria in 2009 en 2010 en het verschil tussen beide jaren (aflopend gerangschikt volgens het aantal territoria dat in 2010 meer werd doorgegeven dan in 2009).

Van een aantal soorten (n=5) konden in 2010 één of meerdere territoria worden vastgesteld terwijl dat in 2009 niet het geval was.

SOORT	2009	2010	nieuw
Lepelaar	0	1	1
Indische Gans	0	1	1
Watersnip	0	1	1
Boomleeuwerik	0	1	1
Boompieper	0	4	4

Tabel 4: soorten (n=5) waarvan in 2010 in de regio wel territoria werden doorgegeven maar in 2009 niet (aflopend gerangschikt volgens het aantal doorgegeven territoria).

Enkele zeldzame broedvogels (n=2) houden stand op een laag niveau.

SOORT	2009	2010	=
Roerdomp	2	2	0
Vuurgoudhaan	1	1	0

Tabel 5: soorten (n=2) waarvan in 2010 in de regio evenveel territoria werden gemeld als in 2009 met opgave van het aantal doorgegeven territoria in 2009 en 2010 (aflopend gerangschikt volgens het aantal doorgegeven territoria).

En dan de verliezers (n=51). Net zoals ook werd opgemerkt bij de soorten waarvan het aantal territoria steeg, moeten deze aantallen met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Ook in deze categorie wordt het broedbestand van een aantal soorten jaar na jaar op een gestandaardiseerde wijze gemonitord (bv. Kwak, Kleine Zilverreiger, Kokmeeuw, Stormmeeuw, Geelpootmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Dwergstern, Huiszwaluw, ...). De aantalsafname voor deze soorten is dus reëel.

Andere (bv. Geoorde Fuut, Zomertaling, Wespendif, IJsvogel, Zwarte Specht, Nachtegaal, Tapuit, Goudvink, ...) zijn high-profile soorten. De opgegeven aantallen zullen voor deze soorten zondermeer de reële aantallen dicht benaderen. Twee opvallende dalers, voor het tweede jaar op rij: Graszanger en Cetti's Zanger. Beide soorten hebben de twee voorgaande winters niet best verteerd. Indien een paar strengere winters elkaar zouden opvolgen, zouden we deze van oorsprong mediterane soorten weer gauw kunnen verliezen. Ook het dalende aantal broedpaartjes Kleine Zilverreiger kan mogelijk worden gelinkt aan de hoge mortaliteit tijdens het winterseizoen.

Opvallend zijn de dalende cijfers van heel wat Afrika-trekkers (bv. Zomertaling, Huiszwaluw, Nachtegaal, Braamsluiper, Sprinkhaanzanger, Kleine Karekiet, Bosrietzanger, Grauwe Vliegenvanger, Spotvogel, ...). Maar liefst 13 Afrika-gangers leiden verliezen en sommige soorten gana al jaren op rij in de min. Anderzijds moet ook worden opgemerkt dat een aantal Afrikanen het dit jaar behoorlijk deed aan de Oostkust: 13 soorten gingen in de plus met een opmerkelijke toename van o.a. Gele Kwikstaart, Blauwborst, Gekraagde Roodstaart en Rietzanger. Merk op dat een aantal akkersoorten opnieuw zware klappen krijgt (Patrijs, Kievit, Torenvalk, Veldleeuwerik, Graspieper, ...). En het had nog erger gekund want het totaalverlies blijft grotendeels beperkt door het succesverhaal van de Uitkerkse Polder. In de gebieden waar niet gericht aan natuurontwikkeling wordt gewerkt, krijgen akkergebonden soorten nog steeds rake klappen en deze trend lijkt niet snel te zullen keren.

SOORT	2009	2010	↓
Kokmeeuw	635	317	-318
Wilde Eend	828	706	-122
Kleine Mantelmeeuw	4485	4385	-100
Kleine Karekiet	1233	1134	-99
Veldleeuwerik	205	147	-58
Graspieper	252	211	-41
Bosrietzanger	226	187	-39

SOORT	2009	2010	↓
Steenuil	176	147	-29
Huiszwaluw	749	722	-27
Kluut	168	148	-20
Cetti 's Zanger	72	52	-20
Slobeend	127	112	-15
Torenvalk	48	33	-15
Patrijs	108	93	-15
Boomklever	24	9	-15
Dwergstern	43	30	-13
Canadese Gans	99	88	-11
Nachtegaal	19	8	-11
Graszanger	20	9	-11
Grauwe Vliegenvanger	18	8	-10
Kleine Zilverreiger	18	9	-9
Bosuil	15	6	-9
Kievit	975	967	-8
Wintertaling	20	13	-7
Zomertaling	11	5	-6
IJsvogel	12	6	-6
Kleine Bonte Specht	8	2	-6
Kwartel	17	12	-5
Braamsluiper	16	11	-5
Aalscholver	114	110	-4
Grutto	364	360	-4
Sprinkhaanzanger	29	25	-4
Brandgans	6	3	-3
Sperwer	20	17	-3
Stormmeeuw	13	10	-3
Putter	9	6	-3
Smient	3	1	-2
Krakeend	30	28	-2
Wespendief	4	2	-2
Waterral	8	6	-2
Tureluur	194	192	-2
Goudvink	4	2	-2
Geoorde Fuut	2	1	-1
Kwak	6	5	-1
Knobbelzwaan	3	2	-1
Magelhaengans	3	2	-1
Tafeleend	2	1	-1
Geelpootmeeuw	2	1	-1
Zwarte Specht	4	3	-1
Tapuit	3	2	-1
Spotvogel	30	29	-1

Tabel 6: soorten (n=51) waarvan in 2010 in de regio minder territoria werden gemeld dan in 2009 met opgave van het aantal doorgegeven territoria in 2009 en 2010 en het verschil tussen beide jaren (oplopend gerangschikt volgens het aantal territoria dat in 2010 minder werd doorgegeven dan in 2009).

Naast nieuwkomers, stijgers, gelijkblijvers en dalers, kunnen we ook enkele ‘verdwijners’ melden: soorten waarvan in 2009 nog wel territoria werden gemeld maar in 2010 niet meer. De kans dat deze soorten opnieuw (in zeer lage aantallen) tot broeden zullen komen aan de Oostkust in de komende jaren, is reeël. Rietveld De Pelikaan, de favoriete broedbiotoop van Woudaap en Porseleinhoen, ging

in 2010 grotendeels op de schop en meteen verdwenen deze twee soorten als broedvogel aan de Oostkust. Grote Stern en hebben hun plek op het Sterneneiland na de verstoringscrash van 2008 niet meer opnieuw ingenomen. Intussen werden (voor zover bekend) alle ongewensgte predatoren van het schiereiland verwijderd en werd het terrein foxproof gemaakt. Afwachten of dit het gewenste resultaat zal opleveren in 2011. Merk ook de stille exit van Matkop op. Deze soort is een uitgesproken klimaatkanarie. De klimaatatlas voorspelt dat Matkop noordwaarts zal schuiven en dat Vlaanderen aan de zuidgrens van het verspreidingsgebied zal komen te liggen. We spelen deze soort dus beetje bij beetje kwijt. Elke waarneming van Matkop moet worden gemeld zodat we deze exodus zo gedetailleerd mogelijk kunnen documenteren.

SOORT	2009	2010	weg
Grote Stern	4	0	-4
Havik	2	0	-2
Slechtvalk	2	0	-2
Woudaapje	1	0	-1
Porseleinhoen	1	0	-1
Zwartkopmeeuw	1	0	-1
Matkop	1	0	-1

Tabel 7: soorten (n=7) waarvan in 2010 in de regio geen territoria werden doorgegeven maar in 2009 wel (aflopend gerangschikt volgens het aantal doorgegeven territoria).

VERGELIJKING VAN DE RESULTATEN 2008 - 2009	TOT
soorten waarvan het aantal territoria in 2010 hoger lag dan in 2009	35
soorten waarvan in 2010 wel maar in 2009 geen territoria werden vastgesteld	5
soorten waarvan het aantal territoria in 2010 gelijk was aan 2009	2
soorten waarvan het aantal territoria in 2010 lager lag dan in 2009	51
soorten waarvan in 2010 geen maar in 2009 wel territoria werden vastgesteld	7

Tabel 8: vergelijking tussen de soorten die in de rapporten van 2009 en/of 2010 werden opgenomen.

Oproep

Hoewel het aantal doorgegeven territoria in 2010 met 17.457 behoorlijk hoog lag (17.965 in 2009, 18.260 in 2008, 18.668 in 2007), kan dit resultaat vermoedelijk nog aanzienlijk worden opgedreven. We hopen dat sommigen op basis van dit rapport zullen merken dat 'hun' Fuut, IJsvogel, Bosuil, Sperwer, Buizerd, Steenuil, ... niet in dit rapport is opgenomen en dat ze deze waardevolle gegevens alsnog zullen doorspelen aan Mergus. Deze bijkomende waarnemingen zullen dan in de databank worden ingevoerd waardoor het totaalbeeld weer iets vollediger wordt. Alle beetjes helpen!

Bovendien bestaat de kans dat territoria die wel degelijk werden doorgegeven niet in dit rapport zijn opgenomen omdat in de database (door ons) niet werd aangevinkt dat het om territoria ging of omdat een paartje of zangpost vele keren werd doorgegeven maar nooit werd gemeld dat al die losse waarnemingen hebben geleid tot een territorium. Ook over dergelijke 'vergeten' gevallen ontvangen we graag uw bijkomende op- en/of aanmerkingen.

Hoewel de dataset een aantal keer werd gecontroleerd, kunnen er ook fouten in de omgekeerde richting in dit rapport zijn geslopen: soorten die in een bepaald gebied niet (of niet in die aantallen) tot broeden kwamen maar die wel voor deze gebieden (en in die aantallen) in dit rapport werden opgenomen. We zijn er zeker van dat dit soort fouten uiterst gering zal zijn maar we zouden het sterk appreciëren mocht u ons hierop attent maken wanneer u zo'n ding opmerkt. Alles wordt dan onmiddellijk in de databank aangepast zodat we over een correcte en (meer) volledige dataset kunnen beschikken bij toekomstige rapportages.

Tot slot merken we ook op dat in de gebieden van het monitoringproject waar werd geïnventariseerd volgens de methode van de uitgebreide territoriumkartering, strenge en

gestandaardiseerde criteria werden gehanteerd om te besluiten of een set aan geldige waarnemingen al dan niet heeft geleid tot een territorium. Een concreet voorbeeld: een Rietzanger die op eenzelfde locatie werd gehoord op 14 april, 25 april en 30 april maar daarna niet meer, werd niet weerhouden als een (waarschijnlijk) territorium omdat voor deze soort enkel zangposten na 1 mei als geldige waarnemingen worden weerhouden op basis van de criteria die werden vastgelegd in Van Dijk 2004. Bij zangposten eerder op het jaar is de kans op doortrekkers immers te groot. Zonder enige twijfel zorgt dit voor sommige soorten voor een aanzienlijk lager aantal weerhouden territoria dan in jaren waarin voor die gebieden niet volgens die criteria werd geïnterpreteerd (i.e. de periode voor 2006, dus voor de opstart van het monitoringproject). Voor meer info over de criteria die voor deze uitgebreide territoriumkartering werden gehanteerd, verwijzen we naar Van Dijk 2004.

Evoluties sinds 2006

Om enigszins zicht te kunnen houden op de evoluties die in de loop van het monitoringproject konden worden vastgesteld, worden in onderstaande tabel de aantallen weergegeven van elk van de 110 soorten die in (minstens één van) de voorbije vijf rapporten werden weerhouden. Op die manier wordt alles een beetje overzichtelijker en hoeft je niet alle rapporten naast elkaar te leggen om te zien hoe de aantallen sinds 2006 evolueerden.

SOORT	2006	2007	2008	2009	2010
Dodaars	35	43	40	35	36
Fuut	47	37	30	37	39
Georde Fuut	0	0	1	2	1
Aalscholver	124	108	92	114	110
Roerdomp	0	0	1	2	2
Woudaapje	0	1	7	1	0
Kwak	12	4	4	6	5
Kleine Zilverreiger	33	35	24	18	9
Blauwe Reiger	195	222	164	141	142
Lepelaar	0	0	0	0	1
Ooievaar	0	0	1	0	0
Knobbelzwaan	2	3	11	3	2
Grauwe Gans	294	148	205	210	237
Indische Gans	0	1	0	0	1
Canadese Gans	85	76	86	99	88
Brandgans	9	12	5	6	3
Magelhaengans	8	5	3	3	2
Nijlgans	20	24	27	28	39
Bergeend	304	231	236	253	282
Mandarijneend	2	1	0	1	2
Smient	1	3	2	3	1
Krakeend	23	33	25	30	28
Wintertaling	15	12	14	20	13
Zomertaling	16	4	6	11	5
Wilde Eend	451	674	770	828	706
Pijlstaart	0	3	0	0	0
Slobeend	110	74	112	127	112
Tafeleend	4	3	2	2	1
Kuifeend	85	98	111	186	200
Wespendief	2	2	3	4	2
Bruine Kiekendief	13	8	10	9	11
Havik	0	0	1	2	0
Sperwer	14	13	16	20	17

SOORT	2006	2007	2008	2009	2010
Buizerd	19	24	27	28	37
Torenvalk	34	39	41	48	33
Boomvalk	8	9	19	17	20
Slechtvalk	0	1	1	2	0
Patrijs	46	84	84	108	93
Kwartel	15	18	19	17	12
Waterral	7	4	11	8	6
Porseleinhoen	0	1	1	1	0
Scholekster	225	199	214	222	261
Stelkluut	1	1	4	0	0
Kluut	168	205	183	168	148
Kleine Plevier	10	15	9	8	9
Bontbekplevier	6	8	8	5	11
Strandplevier	16	13	14	7	9
Kievit	480	728	926	975	967
Watersnip	0	0	1	0	1
Houtsnip	0	0	2	0	0
Grutto	334	375	360	364	360
Tureluur	175	171	191	194	192
Zwartkopmeeuw	17	17	5	1	0
Kokmeeuw	881	432	800	635	317
Stormmeeuw	5	15	9	13	10
Kleine Mantelmeeuw	4573	3997	4243	4485	4385
Zilvermeeuw	1575	1317	1755	2428	2433
Geelpootmeeuw	0	0	1	2	1
Grote Stern	2062	1127	249	4	0
Visdief	2236	2794	2004	556	1292
Dwergstern	101	121	177	43	30
Zomertortel	41	53	28	25	35
Kerkuil	13	34	45	27	53
Steenuil	33	30	24	176	147
Bosuil	4	10	6	15	6
Ransuil	18	15	13	8	10
Velduil	0	0	1	0	0
IJsvogel	7	16	17	12	6
Groene Specht	34	30	42	47	49
Zwarte Specht	5	4	5	4	3
Kleine Bonte Specht	3	6	10	8	2
Boomleeuwerik	0	0	0	0	1
Kuifleeuwerik	2	1	1	0	0
Veldleeuwerik	157	195	192	205	147
Oeverzwaluw	158	96	180	89	312
Huiszwaluw	744	734	794	749	722
Boompieper	1	2	0	0	4
Graspieper	169	287	255	252	211
Gele Kwikstaart	121	128	125	173	205
Engelse Kwikstaart	0	1	0	0	0
Grote Gele Kwikstaart	5	3	0	1	3
Rouwkwikstaart	0	1	0	0	0
Nachtegaal	20	21	25	19	8
Blauwborst	124	217	191	211	296

SOORT	2006	2007	2008	2009	2010
Gekraagde Roodstaart	47	40	34	44	54
Roodborsttapuit	11	24	41	51	55
Tapuit	6	6	3	3	2
Cetti 's Zanger	42	82	90	72	52
Graszanger	34	61	51	20	9
Sprinkhaanzanger	18	43	33	29	25
Snor	2	2	2	2	4
Rietzanger	672	809	856	1081	1283
Bosrietzanger	117	215	178	226	187
Kleine Karekiet	523	1143	1003	1233	1134
Spotvogel	?	35	29	30	29
Braamsluiper	18	30	21	16	11
Grasmus	?	192	167	171	181
Vuurgoudhaan	2	2	1	1	1
Grauwe Vliegenvanger	14	8	12	18	8
Bonte Vliegenvanger	1	2	2	1	2
Baardmannetje	6	10	9	9	10
Buidelmees	1	1	0	0	0
Matkop	3	3	1	1	0
Kuifmees	5	4	9	?	9
Boomklever	21	7	35	24	9
Wielewaal	8	15	8	16	18
Putter	?	9	10	9	6
Kneu	?	29	21	26	29
Goudvink	3	5	4	4	2
Rietgors	185	244	250	266	274

Tabel 9: aantal territoria van alle soorten die in de loop van het monitoringproject sbz-v 3.2 'poldercomplex' werden geïnventariseerd in de periode 2006-2010.

Resultaten 2010 per soort en per supergebied

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van alle territoria van 91 soorten die ons voor elk van de 28 supergebieden bereikten. In de rechterkolom wordt het totaal aantal territoria voor elke soort opgeteld. Onderaan deze tabel wordt het totaal aantal territoria van elk supergebied gesommeerd. Na deze tabel wordt meer gedetailleerde info gegeven over elke soort in elk supergebied.

SOORT	01	02	03	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	TOTAAL
Dodaars					1	8	3	3			3	5	1		1		1					4	2	1	3			36
Fuut					3						12	2	1	1	1		8	1	1		5	1	2	1				39
Geoorde Fuut						1																						1
Aalscholver															110													110
Roerdomp						2																						2
Kwak				4							1																	5
Kleine Zilverreiger				9																								9
Blauwe Reiger			34									51			25	8	17		7									142
Lepelaar						1																						1
Knobbelzwaan											1	1																2
Grauwe Gans				6	2	19	3	117			45	24			8	11			1					1				237
Indische Gans												1																1
Canadese Gans						1	1	30			14	17	3		11	2			1	3		1	2	2				88
Brandgans												2								1								3
Magelhaengans												2																2
Nijlgans							1				8	19		1	7				1					1	1			39
Bergeend		10		12	4	22	7	83		6	54	29		5	13	3	7		4	23								282
Mandarijneend																						1	1					2
Smient								1																				1
Krakeend					8	1	1	13			5																	28
Wintertaling								10				1			1					1								13
Zomertaling								4				1																5
Slobeend				4		2		72		7	9	4		1	1					12								112
Tafeleend												1																1
Kuifeend				2	33	6	10	8			61	12	2	4	1	1	49		1	2		7		1				200
Wespendief																						1	1					2
Bruine Kiekendief						1		2			3	1		1	1	1				1								11
Sperwer				1			1		1			4					1	2	1			1	3			1	1	17
Buizerd				8			1				1	6	1		4		2	1	2		1	4	4	1		1		37
Torenvalk				3	1	1	1	5		2	4	7	1	1	1		1		4					1				33
Boomvalk				1		1						1		1	1			1		1		3	3	4	2	1		20
Patrijs							4	40			3	26		9	8		1				1		1					93
Kwartel								9			1	1											1					12
Waterral						2					2					1				1								6
Scholekster		15		3		16	11	78		12	42	37		15	15	4			3	10								261

SOORT	01	02	03	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	TOTAAL
Kluut				15		9		85		5	10	5								19								148
Kleine Plevier				1			1	3							1					2			1					9
Bontbekplevier		10	1																									11
Strandplevier		9																										9
Kievit				8		4	5	505			121	164		51	47	15	3		18	26								967
Watersnip												1																1
Grutto				6				198		26	48	47		7	10				7	11								360
Tureluur				5	1	16	4	100		10	12	23		2	4	1			1	13								192
Kokmeeuw		5						312																				317
Stormmeeuw		10																										10
Kleine Mantelmeeuw		4385																										4385
Zilvermeeuw		2433																										2433
Geelpootmeeuw		1																										1
Visdief		1275				9	1	6				1																1292
Dwergstern		30																										30
Zomertortel				3			2				11	6			3					2	6				1	1		35
Kerkuil				4			4		2			11		6				10	2					4	9	1		53
Bosuil												1										1	4					6
Ransuil						1	2			1	1	3				1	1											10
IJsvogel												1							1		1	1	1	1	1			6
Groene Specht				1	1		1	1			16	15			2		1			1	3	6	1					49
Zwarte Specht																					1	2						3
Kleine Bonte Specht																						1	1					2
Boomleeuwerik				1																								1
Veldleeuwerik				2		2		101			8	3		26	4					1								147
Oeverwaluw						42							230												40			312
Huiswaluw				78	102		16		3	33	31	132		13	36	33	50	61	22					56	42	14		722
Boompieper																							3		1			4
Graspieper		2		2		3	1	128			25	23		11	14				1	1								211
Gele Kwikstaart				6			2	43			48	16		47	7	13			4	18	1							205
Grote Gele Kwikstaart																		1				1		1				3
Nachtegaal				8																								8
Blauwborst				3	1	52	9	53		17	47	55		28	15	6				10								296
Gekraagde Roodstaart				1								5					6		3		25		14					54
Roodborsttapuit				1	1	3		4			8	15		2	21													55
Tapuit		2																										2
Cetti 's Zanger				2	4	10	4	5			7	3			2	8				7								52
Graszanger						9																						9
Sprinkhaanzanger				4	1	12		1			4					2	1											25
Snor						2					2																	4
Rietzanger				17	5	215	33	314		86	211	104		106	60	77			40	14					1		1283	
Bosrietzanger				2	1	39	5	9			26	27		2	24	16	8		15	11				2			187	

SOORT	01	02	03	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	TOTAAL
Kleine Karekiet				14	2	78	21	206			287	262		52	84	55	9		14	42		1	2		5			1134
Spotvogel				1			5				4	9		2				1	3	2			1	1				29
Braamsluiper				1	2		4					1								2	1							11
Grasmus				7	5	32	10	1			53	26		3	16	11	7		4	3			3					181
Vuurgoudhaan																							1					1
Grauwe Vliegenvanger											1	1						1	1	1			3					8
Bonte Vliegenvanger																									2			2
Baardmannetje						10																						10
Kuifmees															1							5	3					9
Boomklever																						3	6					9
Wielewaal											6	1	1				4		1		1		3			1		18
Putter											1	2		2							1							6
Goudvink																							2					2
Rietgors				6		26	3	71			46	41		30	15	13	2		12	8					1			274
TOTAAL	0	8187	1	286	178	658	177	2621	6	205	1302	1259	242	429	575	282	179	79	182	242	43	40	78	79	107	18	2	17457

Tabel 9: aantal geïnventariseerde (waarschijnlijke en zekere) territoria van 91 soorten die in 2010 werden vastgesteld, opgedeeld per supergebied (bron: Mergus databank) .

Dodaars (*Tachybaptus ruficollis*)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

1 kp. Kleiputten te Heist (VOG)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)
1 kp. OT Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
2 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
4 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

3 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)

Polders van Uitkerke

2 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
1 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

1 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
1 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU).
1 kp. Stinker & Blinker Broekebrug - Syphons te Oostkerke (WDP)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Jagersput te Damme (WDP)
1 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
2 kp. Stadswallen Noord te Damme (WDP)
1 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)

Opgespoten terrein van Brugge en Blauwe Toren

1 kp. Blauwe Toren te Sint-Pieters (HDB)

Moeren van Meetkerke en Houtave

1 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Male - Sijsele

1 kp. Stinker & Blinker - Leestjesbrug te Moerkerke (ECR)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

4 kp. Villa-Duvelsgat te Sint-Andries (FDS)

Vloethemveldcomplex

2 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Bossen van Oostkamp en Loppem

1 kp. Warandeputten te Oostkamp (VOG)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

1 kp. Bulskampveld te Beernem (VOG)

1 kp. Zandwinning te Beernem (GAW)

1 kp. Zandwinning te Beernem (GAW)

Het aantal territoria bleef tijdens de projectperiode vooralsnog behoorlijk constant (2006: 35 kp., 2007: 43 kp., 2008: 40 kp., 2009: 35 kp., 2010: 36 kp.). Gunstige (hoge) waterstanden in het voorjaar en de opeenvolging van erg zachte winters zorgden ervoor dat er weinig wintersterfte optrad en dat omstandigheden tijdens het broedseizoen optimaal waren. Het wordt afwachten hoe de aantallen zullen evolueren na een strenge winter en/of een droog voorjaar. Eutrofiëring van het oppervlaktewater lijkt voor de Dodaars in eerste instantie goed uit te pakken, maar bij voortschrijdende voedselrijkdom kan een omslagpunt worden bereikt. Hoge concentraties meststoffen in het water werken een toename van Brasem en andere soorten in de hand, vissen die te groot zijn om door Dodaarzen te worden geconsumeerd maar wel als voedselconcurrent kunnen optreden. De Fuut, die veel grotere prooien aankan, zou in dat geval de Dodaars kunnen vervangen. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 36 kp. (2009: 35 kp.)

Fuut (*Podiceps cristatus*)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

3 kp. Stinker & Blinker - Palingpotbrug te Heist (FDS)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 4 kp. Damse Vaart Hoeke - Nederlandse grens te Hoeke (GBU)
- 2 kp. Damse Vaart Syphons - Hoeke te Oostkerke (VOG)
- 1 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 2 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)
- 2 kp. Stinker & Blinker Zelzatebrug - Brug te Oostkerke (FDS)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Damse Vaart Brugge - Damme te Koolkerke (WDP)
- 1 kp. Jagersput te Damme (WDP)

Ogespoten terrein van Brugge en Blauwe Toren

- 1 kp. Blauwe Toren te Sint-Pieters (op nest) (WJ)

Zuienkerke - Hagebos

- 1 kp. Put Polderwind te Zuienkerke (FDS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 1 kp. Put te Meetkerke (1 koppel + 3 juv.) (JZV)

Male - Sijsele

- 4 kp. Stinker & Blinker - Leestjesbrug te Moerkerke (ECR)
- 4 kp. Stinker & Blinker Syphons - Molenbruggen te Moerkerke (ECR)

Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten

- 1 kp. Brugse Vesten te Brugge (VOG)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 1 kp. Put (boeremolen) te Snellegem (MKA)

Beverhoutsveld

- 2 kp. Gents Vaart Moerbrugge-Beernem te Beernem (SMA)
- 3 kp. Miseriebocht te Beernem (GAW).

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

- 1 kp. Villa-Duvelsgat te Sint-Andries (FDS)

Vloethemveldcomplex

- 1 kp. Put te Zerkegem (1 juv.).
- 1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (2 pulli)

Bossen van Oostkamp en Loppem

1 kp. Spoorwegputten te Oostkamp (PDC)

totaal 2010: 39 kp. (totaal 2009: 37 kp.)

Georde Fuut (*Podiceps nigricollis*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

3 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)

De forse toename de voorbije decennia in de Lage Landen kan vermoedelijk worden verklaard door het droogvallen van belangrijke broedgebieden rond de Kaspische Zee en het Aral Meer. Sinds 2001 vertoont de Vlaamse populatie een opmerkelijk stabiele trend. Nochtans treden er belangrijke verschuivingen op in de broedplaatsen. De traditionele heidegebieden lijken almaar minder in trek door verzuring van de vennen terwijl de soort zich steeds vaker lijkt te vestigen in nieuw ingerichte gebieden. Belangrijke kanttekening: het broedsucces laat vaak te wensen over. Jaarlijks mislukt minstens 50% van de gemelde broedgevallen, zowel in de eifase als in de jongenfase. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 3 kp. (2009: 2 kp.)

Aalscholver (*Phalacrocorax carbo*)

Moeren van Meetkerke en Houtave

110 kp. Eendekooi te Meetkerke (FDS)

In 2009 en 2010 leverden gerichte tellingen van alle Vlaamse broedkolonies resp. 1.240 en 1.162 bezette nesten op. Na een tiental jaar van snelle groei trad er vanaf 2006 een duidelijke stagnatie op van het aantal broedparen. In 2010 is er voor het eerst een afname op Vlaamse schaal merkbaar. Slechts in zes kolonies - waaronder de kolonie in de Eendekooi van Meetkerke - werd de kaap van de 100 nesten overschreden. De trend in de grotere kolonies vertoont in grote lijnen een gelijkaardig beeld als die voor de totale populatie: na enkele jaren van groei stabiliseren de aantallen of nemen ze af. Om de oorzaken van de vastgestelde trends beter te begrijpen, worden sinds 2010 ook gegevens verzameld over het broedsucces in twee Oost-Vlaamse Aalscholverkolonies (in de Bourgoyen-Ossemeersen te Gent en op de Verrebroekse Plassen te Beveren). Het vastgestelde broedsucces (resp. 258 jongen uit 126 nesten en 74 jongen uit 30 nesten) komt goed overeen met cijfers uit eerdere studies. Het zou interessant zijn mocht ook het broedsucces van de kolonie van de Eendekooi van Meetkerke de komende jaren kunnen worden opgevolgd. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 110 kp. (2009: 114 kp.)

Roerdomp (*Botaurus stellaris*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 1 kp. OT Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
- 1 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)

De Roerdomp lijkt zich heel voorzichtig te herstellen in Vlaanderen. In 2009 waren er 14 tot 18 territoria in de Limburgse moerasgebieden, twee zekere broedgevallen in het Groot Rietveld van Melsele en drie territoria in Herentals (domein Krabbels en De Zegge). Aan de Oostkust konden geen zekere broedgevallen worden vastgesteld maar werden op basis van alle geldige waarnemingen wel twee territoria gekarteerd: één in Rietveld De Pelikaan en één in De Fonteintjes. Volgens de handleiding Broedvogelonderzoek (opgesteld door SOVON) is er sprake van een territorium wanneer er één geldige waarneming voorligt uit de periode tussen 1 april en 10 juni. In 2010 werden opnieuw twee territoria vastgesteld in de Achterhaven van Zeebrugge. Het blijft een machtig beest dat door de ouderen uit de regio bekend staat als Puitaard of Rietreiger. (foto: Yves Baptiste)

totaal 2010: 2 kp. (2009: 2 kp.)

Kwak (*Nycticorax nycticorax*)

Zwinstreek

4 kp. Zwinbosjes te Knokke (GBU)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

1 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)

De aantallen blijven laag, zelfs in de verwilderde kolonie van de Zwinbosjes te Knokke. Deze populatie schommelde jarenlang tussen 30-40 broedpaar maar kende de laatste jaren een opvallende crash van 20 nesten in 2005, naar 12 in 2006 om daarna niet meer boven de zes paar uit te komen. Gebrek aan rustige foerageergebieden, met volop paai- en intrekmogelijkheden voor vis, lijkt een belangrijk knelpunt, mogelijk zelfs belangrijker dan gebrek aan nestgelegenheid. Net als veel andere moerasvogels, heeft de soort baat bij een verbetering van de waterkwaliteit en een stimulering van de natuurlijke waterdynamiek. Omdat de relatie met de bronpopulatie (vooral uit Frankrijk) in belangrijke mate het aantal potentiële broedvogels bepaalt, is bescherming van deze populaties gewenst. Herintroductiepogingen, zoals in het Zwin, slaan ook in Nederland nauwelijks aan. Er heeft zich althans geen wilde, zelfstandige populatie uit ontwikkeld. Voor de Kamsalamanders van de Zwinbosjes is dit alvast goed nieuws. Bij eerder onderzoek bleken de Zwinse Kwakken zich immers behoorlijk tegoed te doen aan deze internationaal beschermde watersalamander. De één zijn brood is de ander zijn dood. (foto: Glenn Vermeersch)

⊗

totaal 2010: 5 kp. (2009: 6 kp.)

Kleine Zilverreiger (*Egretta garzetta*)

Zwinstreek

9 kp. Zwinbosjes te Knokke (GBU)

De winter 2008-2009 was de eerste sinds 1996-1997 met langdurige koude en regionaal een flink pak sneeuw. Slecht nieuws voor wintergevoelige standvogels. Zeker voor die soorten die de afgelopen jaren vanuit het zuiden oprukten en eerdere koude winters niet overleefden. Het is dan ook niet verrassend dat de stand van de Kleine Zilverreigers in 2009 een flinke veer moest laten. In Nederland nam het aantal broedpaar in de twee grootste kolonies in het zuidwesten van het land (goed voor tweederde van de totale Nederlandse populatie) met meer dan 50% af. Dat in de voorgaande winter grote sterfte optrad, blijkt uit de vondst van 32 dode Kleine Zilverreigers in Zeeland. Ook langsheen de Oostkust vielen minstens vier vorstslachtoffers, al bleef de negatieve impact op de broedkolonie in 2009 in het Zwin eerder beperkt. In 2010 was de cras echter navenant. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 9 kp. (2009: 18 kp.)

Blauwe Reiger (*Ardea cinerea*)

Zwinstreek

34 kp. Zwinbosjes te Knokke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

51 kp. Kasteel Ten Berghe te Koolkerke (FDS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

6 kp. Eendekooi te Meetkerke (FDS)

19 kp. Lage Moere te Meetkerke (ACO)

Stalhille

8 kp. Jagersput te Stalhille (RVK)

Male - Sijsele

17 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (FDS, RDL, JSW)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

7 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)

totaal 2010: 142 kp. (2009: 141 kp.)

Lepelaar (*Platalea leucorodia*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (broedpoging) (JDB)

De Lepelaar is al broedvogel een relatief recente aanwinst voor Vlaanderen. Hoewel jaarlijks grote aantallen door Vlaanderen trekken - op weg van of naar de Nederlandse broedkolonies - duurde het tot 1999 vooraleer het eerste zekere broedgeval kon worden vastgesteld in het Zwin. De soort broedde er in een gemengde kolonie van Blauwe Reigers, Kleine Zilverreigers, Kwakken en Aalscholvers en de nesten bevonden zich in oude Grove Dennen. Het laatste broedgeval werd er vastgesteld in 2005. In 2002 werden ook in de Achterhaven van Zeebrugge broedpogingen vastgesteld: van de drie paar die er overzomerden, ging er één over tot nestbouw en eileg (één ei). Het nest bevond zich op de grond, midden in een kolonie van Kleine Mantelmeeuwen. Deze broedpoging mislukte echter, vermoedelijk door predatie. In 2010 kwam het opnieuw tot een broedpoging, dit keer in de Weiden Distrigaz. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 1 kp. (2009: 0 kp.)

Knobbelzwaan (*Cygnus olor*)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

1 kp. Kwabettekreek te Lapscheure (PVR)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)

Door een gebrek aan goede totaaltellingen blijft het moeilijk om de aantalsevolutie en de verspreidingstoename in de tijd goed op te volgen. In Nederland ging de populatie er tussen 1975 - 2000 stevig op vooruit: van 2.500 tot 5.500 à 6.500 paar. Ook het verspreidingsgebied is er met 30% uitgebreid. De populatietoename wordt er al jaren door afschot beperkt, een maatregel tegen landbouwschade. Afschot zou er zelfs één van de belangrijkste doodsoorzaken van de soort zijn. Vooral tweedejaarsvogels zouden schade aanrichten wanneer ze in het voorjaar, op het moment dat de adulten al hun broedterritoria hebben ingenomen, in grotere groepen op landbouwgewassen foerageren. Of Knobbelzwanen al dan niet belangrijke economische schade aanrichten, werd nog onvoldoende aangetoond. Hoewel de populatie in Vlaanderen niet vergelijkbaar is met die bij onze noorderburen, wordt de komst van broedende Knobbelzwanen in natuurgebieden niet altijd positief onthaald. Waterplanten worden vaak overmatig begraasd en bij de verdediging van het territorium is de soort vrij agressief tegenover andere soorten. Hoe het ook zij: deze soort moet aan de Oostkust beter worden opgevolgd want de twee broedgevallen die in 2010 werden doorgegeven, zijn zeker een stevige onderschatting van het werkelijke aantal. (foto: Koen Devos)

totaal 2010: 2 kp. (2009: 3 kp.)

Grauwe Gans (*Anser anser*)

Zwinstreek

6 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

2 kp. Noordvaartstrook te Ramskapelle (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

9 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)

6 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)

4 kp. Weiden Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

3 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)

Polders van Uitkerke

2 kp. Eendekooi te Wenduine (BBE)

10 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)

9 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)

10 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)

14 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)

4 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)

4 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)

6 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)

6 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)

24 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)

28 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

2 kp. Blauwe Sluis te Hoeke (IIS)

2 kp. Damse Vaart Hoeke - Nederlandse grens te Hoeke (GBU)

7 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)

2 kp. Flettersdamkreek te Lapscheure (PVR)

2 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)

2 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)

1 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)

7 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)

4 kp. Kwabettekreek te Lapscheure (PVR)

1 kp. Kaleshoek te Lapscheure (PVR)

1 kp. Kleiputten te Oostkerke (IIS)

2 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU)

6 kp. Lievegeleedkreek te Hoeke (IIS)

1 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)

2 kp. Vlienderhaag te Lapscheure (FDS)

1 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)

2 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 2 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 2 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 3 kp. Stadswallen Noord te Damme (WDP)
- 10 kp. Stadswallen Oost te Damme (WDP)
- 5 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 8 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Stalhille

- 11 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 1 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Bossen van Oostkamp en Loppem

- 1 kp. Warandepuiten te Oostkamp (ENS)

totaal 2010: 237 kp. (2009: 210 kp.)

Indische Gans (*Anser indicus*)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)

totaal 2010: 1 kp. (2009: 0 kp.)

Grote Canadese Gans (*Branta canadensis*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 1 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 2 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 3 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 5 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 3 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)

- 4 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 4 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 5 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 2 kp. Flettersdamkreek te Lapscheure (PVR)
- 1 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 6 kp. Kwabettekreek te Lapscheure (PVR)
- 1 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 2 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 3 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 2 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 2 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen Oost te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)
- 3 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden Fort van Beieren te Koolkerke (WDP)
- 1 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 1 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Ogespoten terrein van Brugge en Blauwe Toren

- 3 kp. Weiden Blauwe Toren te Sint-Pieters (22 juv.) (WJ)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 1 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 7 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 3 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Stalhille

- 2 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 1 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 3 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

- 1 kp. Villa-Duvelsgat te Sint-Andries (FDS)

Vloethemveldcomplex

2 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Bossen van Oostkamp en Loppem

2 kp. Warandeputten te Oostkamp (ENS)

In het kader van het INTERREG-project 'Invasieve Exoten in Vlaanderen en Zuid-Nederland' vindt in de periode 2010-2012 jaarlijks een telling van alle 'zomerganzen' plaats in Oost- en West-Vlaanderen. Op basis van deze data zal worden gepoogd om een duurzaam, grensoverschrijdend en integraal beheer van zomerganzen te ontwikkelen, ten gunste van natuur en landbouw. Tijdens de simultaantelling van 17-18 juli 2010 werden in West-Vlaanderen slechts 163 Canadese Ganzen geteld (t.o.v. 1.215 Grauwe Ganzen). In het kader van het project worden ook ruiende ganzen gevangen en geëuthanaseerd. In 2010 werden in Oost- en West-Vlaanderen in totaal 1.977 Canadese Ganzen, 176 Boerenganzen en 29 Grauwe Ganzen geëuthanaseerd. Er werden ook 74 Brandganzen gevangen maar die werden alle geringd en opnieuw gelost. Aan de Oostkust is het probleem van overzomerende ganzen eerder gering. Enkel in het Zwin werden meer dan 100 ex. geteld. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 88 kp. (2009: 99 kp.)

Brandgans (*Branta leucopsis*)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
1 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

1 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Sinds eind jaren '80 wordt steeds vaker melding gemaakt van kleine aantallen Brandganzen in de zomerperiode. Het eerste broedgeval voor Vlaanderen vond plaats in Turnhout in 1992. Sindsdien is de soort een jaarlijkse broedvogel geworden. Het aantal broedpaar nam snel toe, tot 120-150 in de periode 2000-2002. De laatste gebiedsdekkende schatting voor Vlaanderen kwam uit op 180-250 paar in de periode 2003-2005. Hoe het de populatie sindsdien is vergaan, is minder duidelijk. Broedende Brandganzen worden immers niet overal goed geteld. Op een aantal plaatsen (zoals in het Zwin te Knokke) lijkt de toename wat stilgevallen of is de soort zelfs helemaal verdwenen. Mogelijk kan dit worden verklaard door predatie door Vos. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 3 kp. (2009: 6 kp.)

Magelhaengans (*Chloephaga picta*)

Dudzele, Koolkerke, Damme

2 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)

totaal 2010: 2 kp. (2009: 3 kp.)

Nijlgans (*Alopochen aegyptiacus*)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

1 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)

1 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)

- 1 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Kwabettekreek te Lapscheure (PVR)
- 1 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU)
- 1 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 3 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Kasteel Ten Berghe te Koolkerke (FDS)
- 1 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Polders te Koolkerke (FDS)
- 2 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 1 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 3 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 2 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 2 kp. Waterhofstedeweiden te Dudzele (GDW)
- 1 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 1 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 1 kp. Polders Blauwe Torenstraat te Zuierenkerke (WJ)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 1 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 4 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 2 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 1 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)

Vloethemveldcomplex

- 1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Bossen van Oostkamp en Loppem

- 1 kp. Warandeputten te Oostkamp (ENS)

totaal 2010: 39 kp. (2009: 28 kp.)

Bergeend (*Tadorna tadorna*)

Voorhaven

- 10 kp. Sterneneiland te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

Zwinstreek

- 3 kp. Greveningedijkpolder te Knokke (GBU)
- 2 kp. Greveningedijkpolder te Knokke (FDS)
- 3 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)
- 3 kp. Schapebrugpolder te Knokke (FDS)
- 1 kp. Zilte weiden Dievegat te Knokke (FDS)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

- 1 kp. Kleiputten te Heist (VOG)
- 3 kp. Stinker & Blinker - Palingpotbrug te Heist (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 3 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
- 2 kp. Weiden kant Lissewege te Zeebrugge (WJ)
- 2 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
- 5 kp. Weiden Hoge Noen te Zeebrugge (WCO)
- 2 kp. Weiden Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
- 8 kp. Weiden Spoorweg West te Zeebrugge (HVS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 1 kp. Eendekooi te Lissewege (PDH)
- 5 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)
- 1 kp. Ter Doest te Lissewege (HVS)

Polders van Uitkerke

- 1 kp. Eendekooi te Wenduine (BBE)
- 11 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 6 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 15 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 8 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 4 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
- 6 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
- 3 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 9 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 16 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 3 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Vlissegem - Klemskerke

- 2 kp. Bunkerweiden te Vlissegem (WPW)
- 2 kp. Weiden Klemskerke Noord te Klemskerke (WPW)
- 2 kp. Weiden Klemskerke Zuid te Klemskerke (WPW)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 2 kp. Braambeierhoek te Oostkerke (PVR)
- 9 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 1 kp. Flettersdamkreek te Lapscheure (PVR)
- 6 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)

- 6 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 3 kp. Hoeke Vaart West te Hoeke (PVR)
- 2 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 2 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
- 3 kp. Kwabettekreek te Lapscheure (PVR)
- 2 kp. Kleiputten te Oostkerke (IIS)
- 2 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Noord te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Moeren te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Put Bekaert te Oostkerke (PVR)
- 2 kp. Put Kobus te Lapscheure (IIS)
- 1 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Stinker & Blinker Broekebrug - Syphons te Oostkerke (WDP)
- 1 kp. Stinker & Blinker Zelzatebrug - Brug te Oostkerke (ECR)
- 2 kp. Vlienderhaag te Lapscheure (FDS)
- 1 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)
- 1 kp. Zwarte Sluispolder te Hoeke (GBU)
- 3 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 4 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 4 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Kasteel Ten Berghe te Koolkerke (FDS)
- 2 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 2 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 4 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 4 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 4 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 2 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Zuidervaartje te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 4 kp. Polders Schoeringebrug te Zuierenkerke (ODO)
- 1 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 2 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 10 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 1 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Stalhille

- 3 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Male - Sijsele

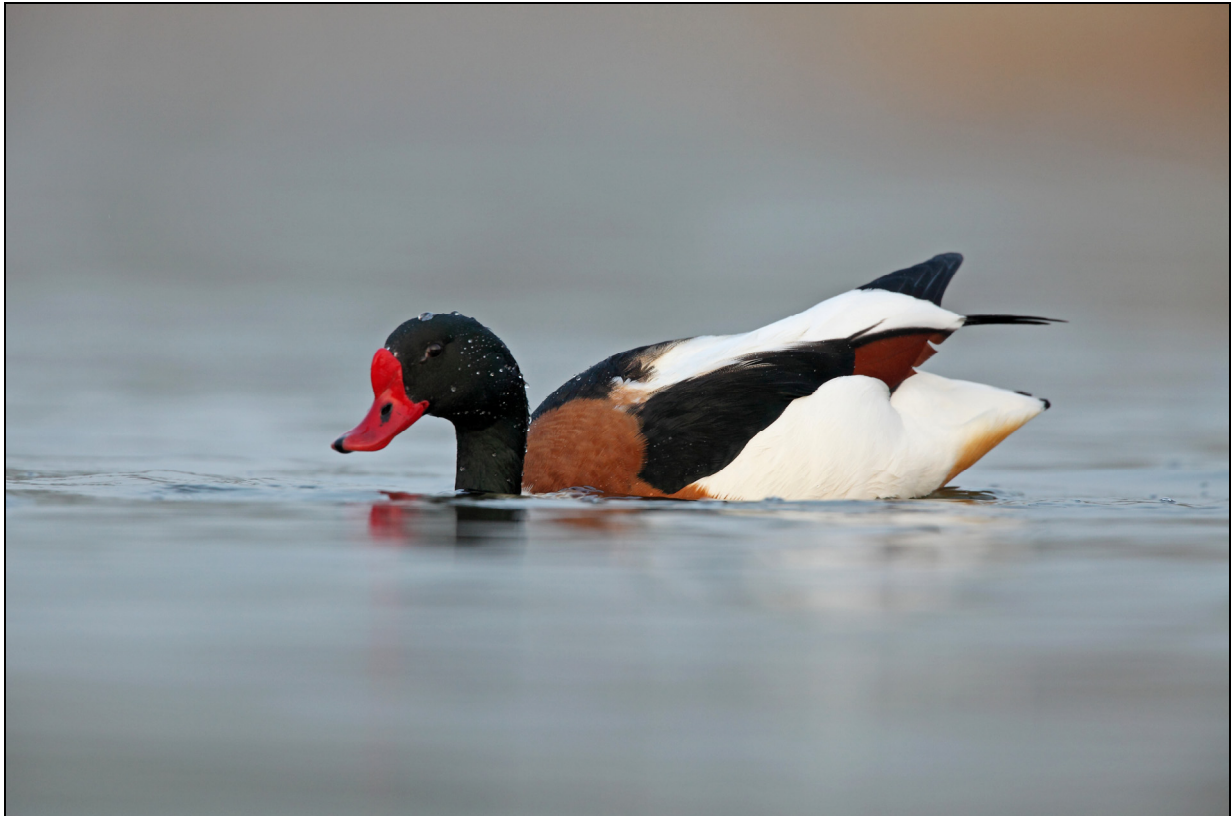
- 1 kp. Stinker & Blinker - Leestjesbrug te Moerkerke (ECR)
- 6 kp. Stinker & Blinker Syphons - Molenbruggen te Moerkerke (ECR)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 2 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)
- 2 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 2 kp. 't Pomptje te Oudenburg (DVH)
- 1 kp. Put te Roksem (SDH, DPE)
- 20 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Het gaat goed met de Bergeend: enkel in 2006 werden in de regio meer territoria opgetekend (n=304). De stijging van de voorbije jaren zet zich dus ook in 2010 nog verder door. In de Achterhaven werd sinds 2006 echter een jaarlijkse afname opgetekend. In 2010 werd deze dalende trend echter gestopt: het aantal broedgevallen steeg er van één naar zeven. Net als vorig jaar waren ook nu weer de hoogste dichtheden te vinden in de Dudzeelse Polder (7,4 territoria/100 ha). In totaal werden in de Uitkerkse Polders 82 territoria vastgesteld. De soort vertoont een duidelijke voorkeur voor permanente graslanden met microreliëf, vooral wanneer er zilte elementen aanwezig zijn. Bij graslanden zonder microreliëf speelt de aanwezigheid van zilte elementen merkwaardig genoeg geen significante rol. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 282 kp. (2009: 253 kp.)

Mandarijneend (*Aix galericulata*)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

- 1 kp. Sint-Anna ter Woestijne te Sint-Andries (RPI)

Vloethemveldcomplex

1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

In zijn oorspronkelijke broedgebied, het oosten van China, bewoont de Mandarijneend oude loofbossen in de nabijheid van open water. Door ontbossing zijn de aantallen sterk achteruit gegaan en is deze eend, met een wereldpopulatie van hooguit 20.000 exemplaren, niet algemeen. Ontsnapte of vrijgelaten Mandarijneenden hebben zich op verschillende plaatsen in West-Europa gevestigd en houden er goed stand. Alleen al in Zuid-Engeland broeden enkele duizenden paren. In West-Europa nestelt de Mandarijneend vaak in holtes van Zwarte Specht, soms ook in nestkasten van Bosuil of Kerkuil. Zodra de vrouwtjes op eieren zitten, trekken de mannetjes weg om te ruien. Vanaf begin mei - met de mediaan op 18 mei - verschijnen in Nederland de vrouwtjes met jongen op open water. Na het broedseizoen ruien de vrouwtjes hun hand- en armpennen, doorgaans op kleine wateren dichtbij de broedplek. De broedvogels verplaatsen zich 's winters over korte afstand op zoek naar open water maar vertonen verder weinig trekgedrag. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 2 kp. (2009: 1 kp.)

Smient (*Anas penelope*)

Polders van Uitkerke

1 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)

Smient blijft in België een erg zeldzame broedvogel. Regelmatig worden broedverdachte exemplaren gemeld in de Uitkerkse Polders. Bewijzen van een broedgeval zijn er doorgaans niet. Het overzomereren van aangeschoten maar ook van fitte vogels, maakt de interpretatie van geldige waarnemingen binnen de datumgrenzen bijzonder lastig. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 1 kp. (2009: 3 kp.)

Krakeend (*Anas strepera*)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

8 kp. Stinker & Blinker - Palingpotbrug te Heist (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 1 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 4 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 2 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Stinker & Blinker Zelzatebrug - Brug te Oostkerke (FDS)

totaal 2010: 28 kp. (2009: 30 kp.)

Wintertaling (*Anas crecca*)

Polders van Uitkerke

- 3 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 3 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Branddijk te Damme (WDP)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 1 kp. Lage Moere te Meetkerke. (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 1 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

totaal 2010: 13 kp. (2009: 20 kp.)

Zomertaling (*Anas querquedula*)

Polders van Uitkerke

- 1 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Branddijk te Damme (WDP)

Zomertalingen zijn erg lastig te inventariseren. Vooral op het eind van de trekperiode is het moeilijk om een onderscheid te maken tussen doortrekkers of broedvogels. Naast een voortschrijdend biotoopverlies in de broedgebieden (verlaging van waterstanden, intensiever agrarisch gebruik van natte graslanden) spelen ook factoren in de overwinteringsgebieden een belangrijke rol. Lange droogteperiodes in de Sahelstreek en habitatverlies door menselijk ingrijpen (droogleggen moerassen, omzetten naar landbouwgrond) hadden nefaste gevolgen voor de wereldpopulatie. Bovendien wordt de soort in sommige landen intensief bejaagd: meer dan 500.000 Zomertalingen worden jaarlijks neergeknald in Rusland, Oekraïne, Frankrijk en Polen. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 5 kp. (2009: 11 kp.)

Slobeend (*Anas clypeata*)

Zwinstreek

4 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

2 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)

Polders van Uitkerke

9 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
 5 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
 7 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
 6 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
 1 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
 7 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
 1 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)

- 3 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 10 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 16 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 7 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Vlissegem - Klemskerke

- 5 kp. Bunkerweiden te Vlissegem (WPW)
- 2 kp. Weiden Klemskerke Noord te Klemskerke (WPW)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 2 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 1 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Hoeke Vaart West te Hoeke (PVR)
- 2 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 2 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 2 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 2 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 1 kp. Polders Schoeringebrug te Zuierenkerke (ODO)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 1 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 12 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

De Slobeend deed het met 112 territoria minder goed dan in 2009, toen 127 territoria werden gekarteerd. In de meeste gebieden ging de soort er op achteruit t.o.v. 2009. De verspreiding bleef daarentegen relatief vergelijkbaar met die van de voorgaande jaren. Net als de voorbije jaren werden ook nu weer de hoogste dichtheden opgetekend in de Uitkerkse Polders waar 27 territoria resulteerden in een dichtheid van 4,5 territoria/100 ha. De soort vertoont een uitgesproken voorkeur voor Habitat- en Vogelrichtlijngebieden. Slobeenden doen het vooral goed in grotere oppervlaktes aanééngesloten permanent grasland. In agrarisch cultuurlandschap is de Slobeend steeds vaker veroordeeld tot graslandreservaten met aangepast beheer. De vestigingsmogelijkheden elders zijn marginaal door het intensieve grondgebruik. Toch kunnen Slobeenden in open graslandgebieden vrij eenvoudig aangetrokken worden door een hoog waterpeil in het voorjaar, waarbij plasjes en sloten buiten hun oevers treden en graslanden onderlopen. Het broedsucces is afhankelijk van rust (laat maaien!), lage beweidingsdruk en de aanwezigheid van open water met voldoende oevervegetatie, belangrijk als dekking voor de pulli. (foto: Leo Janssen)

totaal 2010: 112 kp. (2009: 127 kp.)

Tafeleend (*Aythya ferina*)

Opgespoten terrein van Brugge en Blauwe Toren

1 kp. Blauwe Toren te Sint-Pieters (WJ)

totaal 2010: 1 kp. (2009: 2 kp.)

Kuifeend (*Aythya fuligula*)

Zwinstreek

2 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

33 kp. Stinker & Blinker - Palingpotbrug te Heist (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 1 kp. Insteekdok Midden te Zeebrugge (LDC)
- 2 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
- 3 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 4 kp. Eendekooi te Lissewege (PDH)
- 6 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)

Polders van Uitkerke

- 1 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 3 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 5 kp. Damse Vaart Hoeke - Nederlandse grens te Hoeke (GBU)
- 4 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 3 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 3 kp. Hoeke Vaart West te Hoeke (PVR)
- 2 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Kleiputten te Oostkerke (IIS)
- 8 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU)
- 13 kp. Stinker & Blinker Broekebrug - Syphons te Oostkerke (WDP)
- 5 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)
- 14 kp. Stinker & Blinker Zelzatebrug - Brug te Oostkerke (FDS)
- 1 kp. Zwarte Sluispolder te Hoeke (GBU)
- 2 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Damse Vaart Damme - Syphons te Damme (WDP)
- 2 kp. Jagersput te Damme (WDP)
- 1 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 2 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen Noord te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen Oost te Damme (WDP)
- 2 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 2 kp. Zuidervaartje te Damme (WDP)

Ogespoten terrein van Brugge en Blauwe Toren

- 2 kp. Blauwe Toren te Sint-Pieters (resp. 3 en 6 juv.) (WJ)

Zuierenkerke - Hagebos

- 2 kp. Polders Schoeringebrug te Zuierenkerke (ODO)
- 2 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 1 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Stalhille

- 1 kp. Jagersput te Stalhille (KMO)

Male - Sijsele

- 23 kp. Stinker & Blinker - Leestjesbrug te Moerkerke (ECR)
- 26 kp. Stinker & Blinker Syphons - Molenbruggen te Moerkerke (ECR)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 1 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 1 kp. Put te Roksem (SDH, DPE)
- 1 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

- 7 kp. Villa-Duvelsgat te Sint-Andries (FDS)

Bossen van Oostkamp en Loppem

- 1 kp. Warandeputten te Oostkamp (ENS)

totaal 2010: 213 kp. (2009: 186 kp.)

Wespendief (*Pernis apivorus*)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

- 1 kp. Tudor te Sint-Andries (VOG)

Vloethemveldcomplex

- 1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

De Wespendief is een buitengewoon lastig te inventariseren soort waarvan wordt vermoed dat ze er een grote actieradius rond de nestplaats op nahoudt. Mannetjes houden zich doorgaans op in een gebied van 5-15 km² rond het nest. De eigenlijke territoria worden met de zogenaamde vliedervluchten gemarkeerd. Zenderonderzoek in Nederland toonde aan dat mannetjes zich tijdens het broedseizoen sporadisch zelfs tot 25 km van het nest verwijderen. De maximaafstand van een foeragerend vrouwtje tot haar nest bedroeg 62 km! Waarom vrouwtjes er een duidelijk ander ruimtegebruik op na houden dan hun partners, is onduidelijk. De waarneming van een mannetje binnen de datumgrenzen duidt met vrij grote zekerheid op een territorium binnen een paar kilometer. Bij waarnemingen van vrouwtjes is dat een pak minder zeker. Maar hoe dan ook is het belangrijk om te proberen alle waargenomen exemplaren op geslacht te brengen en voorzichtig te zijn met de vrouwtjes, maar dat is bij mensen ook zo. (foto: Bernard Van Elegem)

totaal 2010: 2 kp. (2009: 4 kp.)

Bruine Kiekendief (*Circus aeruginosus*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)

Polders van Uitkerke

1 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
1 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

1 kp. Kleiputten te Oostkerke (IIS)
1 kp. Lievegeleedkreek te Hoeke (IIS)
1 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

1 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

1 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)

Stalhille

1 kp. Jagersput te Stalhille (KMO)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

1 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Met elf territoria had Bruine Kiekendief in 2010 een redelijk goed jaar. Maar misschien is de realiteit wel iets somberder dan dit aantal laat uitschijnen. Het aantal gevonden nesten aan de Oostkust is t.o.v. 2000 behoorlijk afgenomen, maar vooral het aantal uitgevlogen jongen ligt de laatste jaren dramatisch laag. Staf Neyt, die al heel lang in de regio gedreven nesten opspoorde van Bruine Kieken om de jongen te ringen, voorzag in 2000 aan de Oostkust nog 40 jongen van een ring. In 2009 lag het aantal geringde jongen op zes. Minstens drie nesten werden gepredeerd, vermoedelijk door Vos. Het opvolgen van het aantal uitgevlogen jongen zou dus best ook in rekening worden gebracht wanneer wordt geoordeeld over de gunstige staat van instandhouding van deze intrigerende soort die is opgenomen op de bijlage I van de Vogelrichtlijn. Feit is dat de Vlaamse piek van 160 territoria in 2002 verleden tijd is; in 2010 werden slechts 73 paar gemeld. (foto: Raymond de Smet)

totaal 2010: 11 kp. (2009: 9 kp.)

Sperwer (*Accipiter nisus*)

Zwinstreek

1 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Duinbossen van De Haan - Wenduine

1 kp. Te De Haan (VOG)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Te Dudzele (VOG)
1 kp. Kasteel Ten Berghe te Koolkerke (FDS)
1 kp. Stadswallen Noord te Damme (WDP)
1 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Male - Sijsele

1 kp. Gemene weiden te Assebroek (VOG)

Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten

1 kp. Brugse Vesten te Brugge (WJ)
1 kp. Centrum te Sint-Pieters (WJ)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

1 kp. Te Snellegem (MPO)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

1 kp. Tillegem te Sint-Michiels (LDQ)

Vloethemveldcomplex

3 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Aartrijke, Veldegem, Torhout

1 kp. Kasteel De Mare te Torhout (SVE)

Wijnendale

1 kp. Kasteelbos Wijnendale te Torhout (VOG)

totaal 2010: 17 kp. (2009: 20 kp.)

Buizerd (*Buteo buteo*)

Zwinstreek

- 6 kp. Te Knokke (ruime opgeving) (GBU)
- 1 kp. Kreek Da Costa te Knokke (FDS)
- 1 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Kasteel Ten Berghe te Koolkerke (FDS)
- 1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 1 kp. Rombautswerve te Damme (SBM)
- 2 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Ogespoten terrein van Brugge en Blauwe Toren

- 1 kp. Blauwe Toren te Sint-Pieters (WJ)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 3 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW).
- 1 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Male - Sijsele

- 1 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (FDS, RDL, JSW)
- 1 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)

Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten

- 1 kp. Lappersfort te Brugge (bedelende juv.) (WJ)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 1 kp. Bloemendale te Sint-Andries (FDS)
- 1 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)

Beverhoutsveld

- 1 kp. Beverhoutsveld te Oedelem (RDL)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

- 1 kp. Novotel te Sint-Michiels (LDQ)

- 1 kp. Sint-Anna ter Woestijne te Sint-Andries (RPI)
- 1 kp. Tillegem te Sint-Michiels (LDQ)
- 1 kp. Villa-Duvelsgat te Sint-Andries (FDS)

Vloethemveldcomplex

- 4 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Bossen van Oostkamp en Loppem

- 1 kp. Bosjes te Steenbrugge (RDM)

Aartrijke, Veldegem, Torhout

- 1 kp. Kasteel De Mare te Torhout (SVE)

In 2010 werden opmerkelijk veel territoria van Buizerd doorgegeven (37 t.o.v. 28 in 2009). De spectaculaire toename van de aantallen is deels toe te schrijven aan de kunstmatig lage stand in de jaren '70 als gevolg van actieve verdelging en overmatig pesticidengebruik. Tegelijkertijd namen Buizerds echter geleidelijk aan genoeg met steeds kleinere bosjes, boomrijen, solitaire bomen en zelfs erfbeplantingen bij boerderijen om in te broeden. Sporadisch worden zelfs grondnesten gemaakt! Een belangrijk deel van de Buizerds die in Vlaanderen in de broedperiode verblijft, komt niet tot broeden. Jonge vogels zijn pas geslachtsrijp vanaf het tweede levensjaar maar bezetten dan meestal nog geen territorium. Ze verblijven echter al wel in potentieel geschikt broedhabitat waardoor het vaak moeilijk wordt om territoriale Buizerds en 'Hangbuizerds' uit elkaar te houden. Het zoeken van nesten blijft dan ook zondermeer de beste (maar ook meest arbeidsintensieve) inventarisatiemethode. (foto: Norbert Huys)

totaal 2010: 37 kp. (2009: 28 kp.)

Torenvalk (*Falco tinnunculus*)

Zwinstreek

- 1 kp. Greveningedijkpolder te Knokke (FDS)
- 1 kp. Willem Leopold Polder te Knokke (FDS)
- 1 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

- 1 kp. Kleiputten te Heist (VOG)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 1 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 1 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Vlissegem - Klemskerke

- 1 kp. Te Vlissegem (4 pulli geringd) (RVK)
- 1 kp. Schorreweiden te Klemskerke (MKA)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Damse Vaart Hoeke - Nederlandse grens te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 2 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Stadswallen Noord te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 1 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Ogespoten terrein van Brugge en Blauwe Toren

- 1 kp. Blauwe Toren te Sint-Pieters (WJ)

Zuierenkerke - Hagebos

1 kp. Polders Schoeringebrug te Zuierenkerke (ODO)

Moeren van Meetkerke en Houtave

1 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Male - Sijsele

1 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek. (EHE)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

4 kp. Te Jabbeke (21 pulli) (MPO)

Vloethemveldcomplex

1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

In 2009 werden er nog 48 territoria doorgegeven, in 2010 bleef de teller staan op 33. De soort is in sterke mate afhankelijk van nestbakken. Ringonderzoek toont aan dat het aantal teruggemelde vogels binnen de 50 km van de geboorteplaats stijgt van 49% in de eerste herfst en winter naar 54% in het tweede voorjaar en zomer en 70% in de daaropvolgende zomers. Deze toename suggereert dat een deel van de weggetrokken vogels pas in hun derde kalenderjaar terugkeert om te broeden. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 33 kp. (2009: 48 kp.)

Boomvalk (*Falco subbuteo*)

Zwinstreek

1 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)

Zuienkerke - Hagebos

1 kp. Polders Schoeringebrug telgem Zuienkerke (ODO)

Moeren van Meetkerke en Houtave

1 kp. Lage Moere te Meetkerke (JZV)

Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten

1 kp. Brugse Vesten te Brugge (WJ)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

1 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

- 1 kp. Beisbroek te Sint-Andries (VOG)
- 1 kp. Sint-Anna ter Woestijne te Sint-Andries (RPI)
- 1 kp. Zevenkerke te Sint-Andries (VOG)

Vloethemveldcomplex

3 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Bossen van Oostkamp en Loppem

- 1 kp. Te Oostkamp (VOG)
- 1 kp. Bosjes te Steenbrugge (RDL)
- 1 kp. Warandepuiten te Oostkamp (ENS)
- 1 kp. Velddambeekvallei te Ruddervoorde (VOG)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

- 1 kp. Bulskampveld te Beernem. (VOG)
- 1 kp. Gulke Putten te Wingene (VOG)

Wijnendale

1 kp. Kasteelbos Wijnendale te Torhout (VOG)

totaal 2010: 20 kp. (2009: 17 kp.)

Patrijs (*Perdix perdix*)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

4 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 2 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
- 4 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 12 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 11 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 2 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Noord te Hoeke (IIS)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Polders te Koolkerke (FDS)
- 3 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 1 kp. Ronselaereweiden te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 18 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 1 kp. Akkers ten westen te Zuierenkerke (RVM, CNE)
- 7 kp. Polders Schoeringbrug te Zuierenkerke (ODO)
- 1 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 3 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 1 kp. Hoge Moere te Meetkerke (MDE)
- 3 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 1 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Male - Sijsele

1 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)

Beverhoutsveld

1 kp. Beverhoutsveld te Oedelem (RDL)

Vloethemveldcomplex

1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Citaat uit de Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels (2005). 'De aantallen Patrijzen in Nederland zijn in een vrije val terecht gekomen. Regionale tellingen maken aannemelijk dat al in de jaren '50 een afname plaatsvond. Deze zette zich door in de daaropvolgende decennia en is, ondanks een tijdelijke verflakking begin jaren '90, niet gestopt. De afname ten opzichte van begin jaren '50 bedraagt meer dan 95%. De grootste klappen vielen in een strook van Groningen en Friesland, via Flevoland en de Veluwe naar Utrecht en het westelijke rivierengebied. De Patrijs is hier over een oppervlakte van ruim 10.000 km² volledig uitgestorven'. Of het in Vlaanderen ook zo'n vaart loopt, is niet duidelijk. In tegenstelling tot de sterk dalende tendens die zich de laatste decennia in heel Europa en ook in Vlaanderen doorzet, lijkt het ernaar dat de soort in een aantal regio's stabiliseert en er een licht herstel optreedt. Hoe het ook zij: het is ongehoord dat een Rode Lijst-soort tegelijk ook is opgenomen in de lijst van bejaagbare soorten. In 2007 werden in Vlaanderen 23.406 Patrijzen geschoten op een jachtoppervlakte van 906.434 ha (67% van de oppervlakte van gans Vlaanderen). West-Vlaanderen voerde de provinciale ranglijst aan met 9.396 afgeknalde Patrijzen op 222.238 ha jachtgebied (70% van de totale oppervlakte van West-Vlaanderen). (foto: Geert Vanhulle)

totaal 2010: 93 kp. (2009: 108 kp.)

Kwartel (*Coturnix coturnix*)

Polders van Uitkerke

- 1 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 4 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Polders Vyvekapelle te Vijvekapelle (RDL)

Vloethemveldcomplex

- 1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

⊗

totaal 2010: 12 kp. (2009: 17 kp.)

Waterral (*Rallus aquaticus*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 2 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Lievegeleedkreek te Hoeke (IIS)

Stalhille

- 1 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 1 kp. Put te Roksem (SDH, DPE)

De aantallen broedvogels fluctueren onder invloed van lokale waterstanden (zowel zeer lage als zeer hoge waterstanden zijn ongunstig) en het karakter van de voorafgaande winter. Lage aantallen worden vastgesteld in jaren volgend op een strenge winter, jaren met zeer lage waterstanden in het broedseizoen of een combinatie van beide. Misschien toch even meegeven dat de kenmerkende varkensschreeuw van Waterral geen territoriumindicerende betekenis heeft. De gillende bigroep is enkel een contactroep en duidt niet op een broedgeval. De metaalachtige, korte en abrupte slagroep ('kuk-kuk-kuk-kuk' of 'kiep-kiep' of 'kiek-kiek-kiek') wordt gebruikt om de omgeving akoestisch af te tasten, op zoek naar de aanwezigheid van een partner. Dit geluid wordt in hoofdzaak voortgebracht van mei tot in juli door de mannetjes, in een poging om een wijffe in de stemming te brengen. De heel korte, vibrerende triller ('tjierr'), die vaak volgt op de slagroep, wijst erop dat het mannetje een wijffe heeft gehoord of gezien. Dit is een kokketeerroep, een hofmakerijtriller en is derhalve een goede aanwijzing voor een mogelijk broedgeval. Het heftig, expressief en krachtig knorren of brommen (en andere geluiden die lijken op opboeren of een wind laten met een lage intonatie) demonstreert territoriaal gedrag naar een rivaal toe. De geluiden die echt wijzen op een broedgeval zijn de angstroep, de alarm- of waarschuwingsroep en het 'trommelen'. Die alarmroep ('pshieeth' 'pshieeth') is een kort, explosief schel en doordringend geluid met veel volume. Het wordt zeer opzichtig en opvallend geuit om de aandacht naar zich toe te trekken zodat de verstoorder zich meteen fixeert op de opgewonden en zich intussen verplaatsende ral en niet op het legsel of de kuikens. Deze roep duidt op een zeker broedgeval. Ook het trommelen (een zacht voortdurend gemurmel), dat commotie om het nest, legsel of kuikens uitdrukt, wijst op een zeker broedgeval. Geluidjes kennen, herkennen en goed kunnen interpreteren, is dus van wezenlijk belang voor een degelijke inventarisatie. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 6 kp. (2009: 8 kp.)

Scholekster (*Haematopus ostralegus*)

Voorhaven

5 kp. Sterneneiland te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

10 kp. Westdam te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

Zwinstreek

- 1 kp. Greveningedijkpolder te Knokke (FDS, GBU)
- 1 kp. Kleiputten Nieuwe Vrede te Knokke (VOG)
- 1 kp. Schapebrugpolder te Knokke (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 1 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)
- 3 kp. Hoge Noen te Zeebrugge (WCO)
- 2 kp. OT Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
- 2 kp. Weiden kant Lissewege te Zeebrugge (WJ)
- 2 kp. Weiden Hoge Noen te Zeebrugge (WCO)
- 6 kp. Weiden Spoorweg West te Zeebrugge (HVS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 4 kp. Te Lissewege (WCO, HVS)
- 1 kp. Eendekooi te Lissewege (PDH)
- 6 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 6 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 5 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 9 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 8 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 4 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
- 7 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 22 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 7 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 6 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Vlissegem - Klemskerke

- 4 kp. Bunkerweiden te Vlissegem (WPW)
- 3 kp. Weiden Klemskerke Noord te Klemskerke (WPW)
- 5 kp. Weiden Klemskerke Zuid te Klemskerke (WPW)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Braambeierhoek te Oostkerke (PVR)
- 2 kp. Eibroekvaartpolder te Oostkerke (IIS)
- 10 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 1 kp. Flettersdamkreek te Lapscheure (PVR)
- 4 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 1 kp. Weiden te Hoeke (PVR)
- 2 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 3 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
- 1 kp. Kwabettekreek te Lapscheure (PVR)
- 1 kp. Krinkeldijkweiden te Oostkerke (PVR)

- 1 kp. Lapscheursegatpolder te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
- 1 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 6 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Vlienderhaag te Lapscheure (FDS)
- 2 kp. Zwarte Sluispolder te Hoeke (GBU)
- 4 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 2 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 6 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Dudzeleweiden te Dudzele (FDS)
- 3 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 2 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Polders te Koolkerke (FDS)
- 6 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 1 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 3 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen Oost te Damme (WDP)
- 2 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 1 kp. Waterhofstedeweiden te Dudzele (GDW)
- 2 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 1 kp. Waterputweiden (FDS)
- 2 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)
- 2 kp. Zuidervaartje te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 2 kp. Akkers ten westen te Zuierenkerke (RVM, CNE)
- 8 kp. Polders Schoeringebrug te Zuierenkerke (ODO)
- 5 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 2 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 1 kp. Hoge Moere te Meetkerke (MDE)
- 10 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 2 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Stalhille

- 1 kp. Akkers te Stalhille (DVH)
- 3 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 1 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)
- 1 kp. Tuinbouwgebied te Varsenare (EKI)
- 1 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 1 kp. 't Pomptje te Oudenburg (DVH)

9 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Een stukje etymologie. Waar haalt de Scholekster haar naam vandaan? Het beest eet schelpen. Mogelijk is de huidige soortnaam dan ook afgeleid van 'Scholp-aakster' en verwerd dit in de loop van de geschiedenis tot het makkelijker uit te spreken 'Scholekster'. Maar over het eerste deel van de soortnaam 'Schol' is er veel onduidelijkheid. De suggestie dat dit eerste element ooit 'Schor' zou zijn geweest, kan steek houden: de soort houdt zich immers graag in schorre biotopen op. Anderen linken die 'Schol' aan het schelle 'te-piet'-geluid dat door de soort wordt voortgebracht. (foto: Geert Vanhulle)

totaal 2010: 261 kp. (2009: 222 kp.)

Kluut (*Recurvirostra avosetta*)

Zwinstreek

- 4 kp. Greveningedijkpolder te Knokke (FDS)
- 11 kp. Schapebrugpolder te Knokke (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 8 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
- 1 kp. Weiden Hoge Noen te Zeebrugge (WCO)

Polders van Uitkerke

- 8 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 8 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 7 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 9 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)

- 2 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
- 9 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 3 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 6 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 8 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 25 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Vlissegem - Klemskerke

- 3 kp. Bunkerweiden te Vlissegem (WPW)
- 2 kp. Weiden Klemskerke Zuid te Klemskerke (WPW)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 2 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 1 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 2 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
- 2 kp. Kleiputten te Oostkerke (IIS)
- 1 kp. Put Bekaert te Oostkerke (PVR)
- 2 kp. Zwarte Sluispolder te Hoeke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 5 kp. Branddijk te Damme (WDP)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 19 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

⊗	totaal 2010: 148 kp. (2009: 168 kp.)
---	---

Kleine Plevier (*Charadrius dubius*)

Zwinstreek

- 1 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 1 kp. Eendekooi te Lissewege (PDH)

Polders van Uitkerke

- 1 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 1 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 2 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Vloethemveldcomplex

1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

De soort zit in een Oostkustdipje. Net als in vele andere Europese landen broedt ook in Vlaanderen minder dan 5% van de populatie in natuurlijke milieus. Mogelijk weet de soort de komende jaren te profiteren van een aantal natuurontwikkelingsprojecten o.a. in de Kuststreek. De broedgevallen in de Eendekooi van Lissewege en in de Weiden Pompje te Oudenburg illustreren mooi hoe door natuurinrichtingswerken tijdelijk geschikt broedhabitat kan worden gecreëerd. Vermoedelijk zullen deze stukken door vegetatiesuccessie in de toekomst echter minder geschikt worden. Om het huidige Vlaamse niveau te handhaven, blijft de Kleine Plevier echter in belangrijke mate afhankelijk van grote haven- en andere infrastructuurwerken, o.a. langsheen de Grensmaas waar zowel langs Nederlandse als langs Vlaamse zijde habitatmodellen voor de soort werden opgesteld. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 9 kp. (2009: 8 kp.)

Bontbekplevier (*Charadrius hiaticula*)

Voorhaven

10 kp. Sterneneiland te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

Strand

1 kp. Strand bij Oostdam te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

totaal 2010: 11 kp. (2009: 5 kp.)

Strandplevier (*Charadrius alexandrinus*)

Voorhaven

9 kp. Sterneneiland te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

In 1976 werd een begin gemaakt met de uitbouw van de oude haven van Zeebrugge aan de zeezijde. Hiervoor werden twee strekdammen aangelegd die in 1989 voltooid werden. De uitbouw van de Voorhaven gebeurde gefaseerd waarbij steeds nieuwe terreinen werden opgespoten en in gebruik werden genomen. Door de verschillende opspuitingen met zand en slib ontstond tussen de westelijke strekdam en de oude kaaimuur een voor sternes en plevieren zeer geschikt broedbiotoop. Al meteen in 1985 vestigden zich hier de eerste Dwergsternen en Strandplevieren. In 1999 werden de eerste 3 ha aangelegd van het nieuwe Sternenschiereiland dat grenst aan de oostelijke havenstrekdam ten noorden van de toenmalige LNG-terminal (het huidige Fluxys). In 2000 werd het schiereiland uitgebreid tot 5 ha en kwamen ook hier de eerste pioniersoorten tot broeden: 56 paar Dwergstern, 1 paar Bontbeplevier en 13 paar Strandplevier. In 2009 liet Strandplevier met amper zeven paar één van de slechtste jaren ooit optekenen. Met negen paar deed 2010 nauwelijks beter. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 9 kp. (2009: 7 kp.)

Kievit (*Vanellus vanellus*)

Zwinstreek

6 kp. Greveningedijkpolder te Knokke (GBU)
2 kp. Schapebrugpolder te Knokke (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

2 kp. Akkers Pelikaan te Zeebrugge (IIS, GDR, DVB)
1 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)

1 kp. OT Spoorweg West te Zeebrugge (WJ)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

5 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 51 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 28 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 51 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 70 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 19 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
- 21 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 4 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
- 22 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 132 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 76 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 31 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 2 kp. Braambeierhoek te Oostkerke (PVR)
- 9 kp. Eibroekvaartpolder te Oostkerke (IIS)
- 23 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 31 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 4 kp. Weiden te Hoeke (PVR)
- 7 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 5 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
- 1 kp. Lemspolder te Lapscheure (FDS)
- 1 kp. Lapscheursegatpolder te Hoeke (IIS)
- 2 kp. Lievegeleedpolder Noord te Hoeke (IIS)
- 2 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Moeren te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 5 kp. Pannepolder te Lapscheure (PVR)
- 1 kp. Put Kobus te Lapscheure (IIS)
- 10 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Vlienderhaag te Lapscheure (FDS)
- 5 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)
- 2 kp. Zwarte Sluispolder te Hoeke (GBU)
- 8 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 6 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 21 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Dudzeleweiden te Dudzele (FDS)
- 14 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 10 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 8 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
- 5 kp. Polders te Koolkerke (FDS)
- 21 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 10 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 18 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)

- 19 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden Fort van Beieren te Koolkerke (WDP)
- 4 kp. Waterhofstedeweiden te Dudzele (GDW)
- 2 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 5 kp. Waterputweiden (FDS)
- 18 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Zuidervaartje te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 8 kp. Akkers ten westen te Zuierenkerke (RVM, CNE)
- 33 kp. Polders Schoeringebrug te Zuierenkerke (ODO)
- 10 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 7 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 6 kp. Hoge Moere te Meetkerke (MDE)
- 25 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 9 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Stalhille

- 2 kp. Akkers te Stalhille (DVH)
- 13 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Male - Sijsele

- 3 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 2 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)
- 4 kp. Tuinbouwgebied te Varsenare (EKI)
- 12 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 26 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Lang wist deze weidevogel zich aan te passen aan de steeds vroegere maaidata, de ontwatering, het injecteren van drijfmest. Het uitrijden van mest met sleepslangen zorgt voor een nieuw knelpunt. De Nederlandse broedpopulatie telt ca. 200.000 paar. Enkel Rusland doet beter in Europa. In België zouden zo'n 20.000 paar broeden maar overal lijkt de daling ingezet. Wanneer het vriest, trekken Kieviten een eind zuidwaarts, vaak naar Frankrijk waar de soort massaal wordt bejaagd. De Kievit broedt steeds meer op akkerland en de dichtheden liggen er hoger dan op weiland. Op akkers kent de soort een langer broedseizoen omdat er later wordt geoogst dan op weides. Wanneer Kieviten in weiland worden uitgemaaid, kijken ze doorgaans uit naar akkers om er een tweede broedsel te beginnen. Akkers worden meestal minder vaak bewerkt dan grasland. Aardappel-, suikerbieten- en maïsakkers liggen er soms nog tot ver in mei onbewerkt bij. Tegen grondbewerking kunnen Kieviten slecht. Zelfs op biologische akkerbouwbedrijven zorgt grondbewerking voor grote problemen. Ploegen, eggen en wieden is funest. Nestbescherming kan helpen, al kan een markeringsstokje vaak een richtingaanwijzer zijn voor predatoren. (foto: Norbert Huys)

⊗

totaal 2010: 967 kp. (2009: 975 kp.)

Watersnip (*Gallinago gallinago*)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)

In landbouwgebieden hebben Watersnippen nauwelijks nog kansen om succesvol te broeden. Dit is vooral het gevolg van ontwatering, kunstmestgebruik, grondegalisering, hoge beweidingsdruk en frequent en vroeg maaien. Slechts een grootschalige verandering van het huidige agrarische gebruik, met meer aandacht voor natuurwaarden, kan hier verandering in brengen. De verdwijning uit boerenland werkt ongewenste populatieversnippering in de hand en maakt de soort in toenemende mate afhankelijk van reservaten. De kansen op behoud van kleine populaties in speciaal daartoe aangewezen graslandreservaten zijn reëel bij op de soort toegesneden terreinbeheer. In Nederland lijkt de soort alvast goed te reageren op vernatting door hoge voorjaarspeilen. Kleinschalige structuurverschillen veroorzaakt door laagtes, natte greppels, laantjes, ... zijn ook gunstig. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 1 kp. (2009: 0 kp.)

Grutto (*Limosa limosa*)

Zwinstreek

- 5 kp. Greveningedijkpolder te Knokke (GBU)
- 1 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)

Polders van Uitkerke

- 34 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 16 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 21 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 17 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 6 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
- 3 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)

- 13 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 58 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 20 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 9 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Vlissegem - Klemskerke

- 9 kp. Bunkerweiden te Vlissegem (WPW)
- 13 kp. Weiden Klemskerke Noord te Klemskerke (WPW)
- 4 kp. Weiden Klemskerke Zuid te Klemskerke (WPW)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 18 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 8 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 5 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 11 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
- 2 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 3 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Zwarte Sluispolder te Hoeke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 9 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 6 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 5 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 2 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 8 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 9 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 2 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 5 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 3 kp. Polders Schoeringbrug te Zuierenkerke (ODO)
- 4 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 4 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 4 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 2 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 7 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 11 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Grutto's broeden graag in grote, open weilandcomplexen. Het samenvoegen van kleinere percelen tot grotere, aaneengesloten blokken, is voor de soort positief. Ook voor de landbouwers biedt schaalvergroting vaak voordelen: op een grotere oppervlakte kan immers meer vee grazen. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat vee op grotere percelen vaak selectiever graast: veel op sommige plaatsen, weinig of niet op andere waardoor plaatselijk verruiging kan optreden met overjarig gras of zelfs met Riet tot gevolg. Wanneer deze verruiging beperkt blijft, hoeft dit niet nadelig te zijn maar bij een onvoldoende hoge veebezetting kan verruiging zich echter snel op grotere oppervlaktes doorzetten waardoor het aantal territoria snel kan teruglopen. In de Uitkerkse Polder leidde dit in het verleden op vier percelen tot een halvering van het aantal Grutto's. Om teveel overjarige vegetatie en verruiging te vermijden, kan het vee best zo lang mogelijk op de weiden worden gelaten. Gruttoweiden gaan bij voorkeur kort de winter in. Bij een hogere veebezetting kan vertrappeling van nesten wel toenemen. Uit Brits onderzoek blijkt dat bij een begrazing door twee volwassen runderen of vijf schapen per ha gedurende het ganse voorjaar 50% van de Gruttonesten, 32% van de Kievitnesten en 65% van de Tureluurnesten wordt vertrappeld. Wanneer de veedichtheid wordt verlaagd naar één volwassen rund of twee schapen per ha, daalt het risico op nestvertrappeling naar 30% voor Gruttonesten, 17% voor Kievitnesten en 40% voor Tureluurnesten. Nog steeds aanzienlijke aantallen. (foto: Koen Devos)

totaal 2010: 360 kp. (2009: 364 kp.)

Tureluur (*Tringa totanus*)

Zwinstreek

- 2 kp. Greveningedijkpolder te Knokke (FDS)
- 2 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)
- 1 kp. Zilte weiden Dievegat te Knokke (FDS)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

1 kp. Kleiputten te Heist (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. Hoge Noen te Zeebrugge (WCO)
1 kp. Weiden kant Lissewege te Zeebrugge (WJ)
1 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
5 kp. Weiden Hoge Noen te Zeebrugge (WCO)
8 kp. Weiden Spoorweg West te Zeebrugge (HVS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)
3 kp. Ter Doest te Lissewege (HVS)

Polders van Uitkerke

13 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
6 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
10 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
15 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
3 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
10 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
7 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
24 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
7 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
5 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Vlissegem - Klemskerke

5 kp. Bunkerweiden te Vlissegem (WPW)
2 kp. Weiden Klemskerke Noord te Klemskerke (WPW)
3 kp. Weiden Klemskerke Zuid te Klemskerke (WPW)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

6 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
1 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
1 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
1 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
1 kp. Vlienderhaag te Lapscheure (FDS)
2 kp. Zwarte Sluispolder te Hoeke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

3 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW).
2 kp. Branddijk te Damme (WDP)
5 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
1 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
3 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
3 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
4 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)

1 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

1 kp. Polders Schoeringebrug te Zuierenkerke (ODO)
1 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

4 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Stalhille

1 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

1 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

13 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

De laatste decennia is veel grasland verwenen door verstedelijking en omzetting in bouwland. Het resterende grasland is minder geschikt geworden als broedgebied door afnemende openheid, vroeg maaien, ontwatering, overbemesting, verhoogde beweidingsdruk en graslandverbetering. In reservaten is de situatie soms wat beter. Om de Tureluur optimaal te kunnen beschermen, is instandhouding van open, grote graslandgebieden een vereiste. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 192 kp. (2009: 194 kp.)

Kokmeeuw (*Larus ridibundus*)

Voorhaven

- 4 kp. Sterneneiland te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)
- 1 kp. Westdam te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

Polders van Uitkerke

- 6 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 25 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 281 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

totaal 2010: 317 kp. (2009: 635 kp.)

Stormmeeuw (*Larus canus*)

Voorhaven

- 10 kp. Westdam te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

Het meeuwenverhaal in de voorhaven van Zeebrugge is een lastig dossier. Er werd door het INBO al meermaals gewezen op de mogelijke gevolgen van het ontwikkelen van de broedterreinen in de westelijke voorhaven waar de kolonies van Zilvermeeuw en Kleine Mantelmeeuw zijn gevestigd. Er wordt verwacht dat, wanneer de broedgebieden verdwijnen en er geen afdoende opvanggebieden worden voorzien, een gedeelte van de meeuwen uit de westelijke voorhaven zal uitzwermen over de kustgemeenten en natuurgebieden zoals het Sternenschiereiland en de Baai van Heist. (foto: K. Devos)

totaal 2010: 10 kp. (2009: 13 kp.)

Kleine Mantelmeeuw (*Larus graellsii*)

Voorhaven

4 kp. Sterneneiland te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)
4381 kp. Westdam te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

Afgaande op gegevens uit het buitenland lijkt herlokalisatie van meeuwen uit natuurlijke kolonies (zoals in het westelijke deel van de haven van Zeebrugge) naar daken toe heel goed mogelijk, mits aan enkele ecologische randvoorwaarden wordt voldaan en er een aantal maatregelen worden genomen om eventuele ongemakken voor de eigenaars van de gebouwen te beperken. Om een zo groot mogelijk oppervlak aan broedbiotoop te kunnen bieden, moeten de daken van in te richten loodsen vlak zijn. Schuine daken zullen ook worden ingenomen, maar hier zijn enkel de afvoergoten en eventuele andere vlakke stukken geschikt als broedplaats. In Oostende werd vastgesteld dat meeuwen ook op schuine daken kunnen broeden maar de kans op verlies van het legsel is dan wel aanzienlijk. De daken moeten van een geschikte dakbedekking worden voorzien. Hoewel werd vastgesteld dat meeuwen soms ook op asfaltdaken zonder andere bedekking broeden, lijkt lichtgekleurd grind de ideale dakbedekking te zijn. Minimaal moet een laag van 7 cm worden voorzien. De aangebrachte laag moet voldoende dik en schokwerend zijn. Bij onderzoek in het buitenland werd meermaals vastgesteld dat de oudervogels de eieren platdrukten tijdens het opvliegen of landen. Gladde plastic of vinyl - wat de laatste jaren erg in trek lijkt te zijn als dakbedekking - wordt sterk afgeraden. Een ondergrond van zand of schelpenmateriaal is ongeschikt omdat dit te gemakkelijk kan wegstuiven, tenzij daarvoor speciale bakken met opstaande randen worden gebruikt. Ook materialen die gemakkelijk warmte opnemen (zoals donkere materialen, teer en metaal), worden afgeraden omwille van het risico op hittestress. Hoewel de aanwezigheid van vegetatie niet noodzakelijk is, werd vastgesteld dat stukken begroeid met gras of mos toch werden geprefereerd. Bovendien kan de vegetatie beschutting bieden tegen predatoren en hitte. Aanwezigheid van masten, antennes of andere zaken die het vliegen zouden kunnen belemmeren, moet zoveel mogelijk worden vermeden. (foto: Geert Vanhulle)

totaal 2010: 4385 kp. (2009: 4485 kp.)

Zilvermeeuw (*Larus argentatus*)

Voorhaven

- 18 kp. Oostdam te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)
- 7 kp. Sterneneiland te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)
- 2408 kp. Westdam te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

totaal 2010: 2433 kp. (2009: 2428 kp.)

Geelpootmeeuw (*Larus michahellis*)

Voorhaven

- 1 kp. Westdam te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

totaal 2010: 1 kp. (2009: 2 kp.)

Visdief (*Sterna hirundo*)

Voorhaven

- 1250 kp. Sterneneiland te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)
- 25 kp. Westdam te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 9 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 1 kp. Eendekooi te Lissewege (PDH)

Polders van Uitkerke

- 6 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Rombautswerve te Damme (SBM)

In 2005 werd het Sternenschiereiland, de Baai van Heist en de omliggende havendokken omwille van het belang voor kustbroedvogels afgebakend als Speciale Beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn. Doel: het Sternenschiereiland uitbreiden tot 22 ha, de oppervlakte die nodig wordt geacht om de volledige sternpopulaties van de westelijke voorhaven een duurzame toekomst te geven. Visdieven verplaatsten zich vanaf 2002 geleidelijk aan naar het oostelijke havengebied. Vanaf 2000 schommelde het aantal broedpaar tussen de 2.000 en 3.000, goed voor één van de grootste kolonies van Europa. Helaas deed de desastreuze invloed van de Vos de kolonie kelderen. In 2009 broedden nog slechts 125 paar op het Sternenschiereiland, alle zonder succes. Later in het seizoen vormden zich in het westelijke havengebied alsnog twee kolonies, goed voor 427 broedpaar. Ook hier was de eindbalans echter catastrofaal: in totaal vlogen slecht twee kuikens uit. In het westelijke havengebied hebben Visdieven immers veel last van verstoring door grondroofdieren en nogal wat oudervogels werden doodgereden. Voor het Sternenschiereiland was haar tiende verjaardag er alvast één in mineur. Maar gerichte inrichtingswerken om het Sterneneiland opnieuw Vosvrij te krijgen, leverde in 2010 (met 1.292 nesten) een bevredigend resultaat op. Van oorsprong is de Visdief een broedvogel van dynamische milieus. Omdat de natuurlijke dynamiek tegenwoordig in veel broedgebieden is ingedamd, wordt in toenemende mate gebroed in natuurontwikkelingsgebieden en urbane milieus (o.a. daken en opspuitterreinen). Natuurontwikkeling lijkt een alternatief te kunnen vormen voor dynamische milieus. Echter, de geschiktheid van dergelijke gebieden op langere termijn is afhankelijk van beheersingrepen. Als die niet plaatsvinden zal een terrein hooguit tijdelijk geschikt zijn als broedgebied voor Visdieven. Beheer kan bestaan uit opslag verwijderen, begrazen, topklaar verwijderen en nieuw zand of schelpen aanbrengen of peilbeheer waarbij een eiland periodiek onder water wordt gezet. Het is zinvol om deze maatregelen te evalueren op effectiviteit. Bovenal, als broedhabitat voor Visdieven gecreëerd wordt, is het zinvol om te onderzoeken of de locatie in relatie tot goede voedselgebieden wel goed is of, in getijdengebieden goed is gelegen in verband met overspoelingskansen. Een goed voorbeeld van hoe het beter niet kan is Griend (Nederland), waar maatregelen werden genomen om het eiland kunstmatig in stand te houden, waardoor Visdieven blijven terugkeren om daar te broeden, terwijl het broedsucces o.a. door een geringe voedselbeschikbaarheid structureel te laag is, zodat er sprake lijkt te zijn van een ecologische valkuil. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 1292 kp. (2009: 556 kp.)

Dwergstern (*Sterna albifrons*)

Voorhaven

30 kp. Sterneneiland te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

Stranden vormen de traditionele, natuurlijke habitat van deze soort. Broeden op stranden is in Vlaanderen vrijwel onmogelijk geworden door permanente verstoring, tenzij kolonies worden beschermd, bv. door een afrastering. Natuurlijke aanwas van nieuwe broedgebieden, zoals hoger wordende zandplaten, opgespoelde schelpenbanken of opgestoven primaire duintjes op stranden, komt in Vlaanderen door een gebrek aan dynamiek niet meer voor. Herstel van grootschalige kustdynamiek is op lange termijn de beste beschermingsmaatregel, gesteld dat voldoende rust kan worden gegarandeerd. Kunstmatig aangelegde broedeilanden moeten minstens 6 ha groot zijn, de vegetatiesuccessie moet er worden bestreden en het gebied moet absoluut van grondpredatoren worden gevrijwaard. (foto: Geert Vanhulle)

⊗

totaal 2010: 30 kp. (2009: 43 kp.)

Zomertortel (*Streptopelia turtur*)

Zwinstreek

3 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

2 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

1 kp. Pannepolder te Lapscheure (PVR)

- 9 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS) (vermoedelijk foute clustering°
1 kp. Zwarte Sluispolder te Hoeke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 6 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 3 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 2 kp. Put te Roksem (SDH, DPE)

Beverhoutsveld

- 3 kp. Lijsterhoek te Beernem (RDL).
3 kp. Miseriebocht te Beernem (GAW)

Bossen van Oostkamp en Loppem

- 1 kp. Warandeputten te Oostkamp (RDL)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

- 1 kp. Zandwinning te Beernem (GAW)

☺	totaal 2010: 35 kp. (2009: 25 kp.)
---	---

Kerkuil (*Tyto alba*)

Zwinstreek

- 4 kp. Te Knokke. Groot Knokke-Heist (KWG)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 4 kp. Te Blankenberge, Groot Blankenberge (KWG)

Duinbossen van De Haan - Wenduine

- 2 kp. Te De Haan, Groot De Haan (KWG)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 11 kp. Te Damme, Groot Damme (KWG)

Zuienkerke - Hagebos

- 6 kp. Te Zuienkerke, Groot Zuienkerke (KWG)

Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten

10 kp. Te Brugge, Groot Brugge (KWG)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

2 kp. Te Jabbeke, Groot Jabbeke (KWG)

Vloethemveldcomplex

0 kp. Te Zedelgem, Groot Zedelgem (KWG)

Bossen van Oostkamp en Loppem

4 kp. Te Oostkamp, Groot Oostkamp (KWG)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

9 kp. Te Beernem, Groot Beernem (KWG)

Aartrijke, Veldegem, Torhout

1 kp. Te Torhout, Groot Torhout (KWG)

In 2010 werden in West-Vlaanderen 109 broedgevallen geregistreerd. Hiermee wordt het topjaar van 2007 (toen 120 broedgevallen werden genoteerd) bijna geëvenaard. Het gros (n=90) kwam tot broeden in boerderijen of schuren. Slechts negen Kerkuilen broedden in een kerk of een kapel. De 120 broedgevallen waren goed voor 283 jongen. De Kerkuilenstreek bij West-Vlaams uitstek is het Houtland (i.e. de ruime regio rond Brugge) met 47 op 109 broedgevallen. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 53 kp. (2009: 27 kp.)

Bosuil (*Strix aluco*)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Te Sint-Kruis, Paalbos (RVK)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

1 kp. Tillegem te Sint-Michiels (LDQ)

Vloethemveldcomplex

1 kp. Maskobossen te Jabbeke (3 à 4 juv.) (MPO)

3 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Het gaat de Bosuill voor de wind. Eigenlijk zou zijn naam mogen worden veranderd in Boomuil want de soort stelt zich steeds vaker tevreden met kleinere bosjes en in enkele gevallen zelfs met geïsoleerde bomen. Na een behoorlijke toename lijkt de populatie de laatste jaren opnieuw te stabiliseren. Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat het aantal predatoren in bosgebieden gevoelig is toegenomen: Sperwer, Havik en Buizerd zaten een poos in dezelfde lift als Bosuil. Al deze soorten delen dezelfde prooiniche. Hetzelfde geldt voor Vos en Steenmarter. Naast een toegenomen voedselconcurrentie, zou deze stijging mogelijk ook een verhoogd risico op predatie voor jonge Bosuilen kunnen veroorzaken. Al deze factoren lijken een sterk regulerende werking te hebben en zouden kunnen verklaren waarom het Bosuilenbestand zich in sommige regio's lijkt te stabiliseren. (foto: Norbert Huys)

totaal 2010: 6 kp. (2009: 15 kp.)

Ransuil (*Asio otus*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (2 juv.) (VOG)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

1 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)

1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Vlissegem - Klemskerke

1 kp. Schorreweiden te Klemskerke (MKA)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

1 kp. Rietgeulepolder te Lapscheure (JDB)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)

1 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)

1 kp. Waterhofstedeweiden te Dudzele (GDW)

Stalhille

1 kp. Weiden te Stalhille (2 juv.) (JSW)

Male - Sijsele

1 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)

Vloethemveldcomplex

0 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

De aantallen Ransuilen hangen sterk samen met het percentage muizen, in het bijzonder Veldmuizen, in het dieet. Winteraantallen correleren met het aantal Veldmuizen in het dieet in de periode oktober - december; broedvogelaantallen met het percentage Veldmuizen in januari-maart en de jongenproductie met het aantal woelmuizen en ware muizen in maart - juni. Bij een hoger percentage woel- en ware muizen in het dieet wordt de eileg eerder gestart en worden grotere legsels geproduceerd. Onderzoek toont duidelijk aan dat het aantal Ransuilen in de winter en het voorjaar sterk wordt gestuurd door het aantal Veldmuizen. Het is vooralsnog onduidelijk in hoeverre andere muizen dan Veldmuizen echt van belang zijn tijdens het broedseizoen. Wel is het zo dat in deze periode de Veldmuizenstand jaarlijks een dieptepunt bereikt, terwijl de jagende mannetjesuilen net dan het meeste voedsel moeten vinden. (foto: Norbert Huys)

totaal 2010: 10 kp. (2009: 8 kp.)

IJsvogel (*Alcedo atthis*)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

1 kp. Flamincapark te Jabbeke (VOG)

Beverhoutsveld

1 kp. Miseriebocht te Beernem (GAW)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

1 kp. Tillegem te Sint-Michiels (WJ)

Vloethemveldcomplex

1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (wellicht juist buiten gebied broedend) (LDC)

Bossen van Oostkamp en Loppem

1 kp. Warandeputten te Oostkamp (RDL)

Een periode met soms strenge vorst en regionaal veel sneeuwval zorgde in het verleden steevast voor sterke afnames bij een aantal soorten. Kleine Zilverreiger, IJsvogel en Grote Gele Kwikstaart namen in 2009 (na een strenge winter) af met 25-40% ten opzichte van 2008. Ook Blauwe Reigers deden het slecht (-14%). Al deze soorten gingen het na 1997 door de lange serie zachte winters juist voor de wind. Ze gingen op steeds meer plaatsen tot broeden over. Lang niet alle vorstgevoelige soorten gingen het zo slecht af. Grote Zilverreiger en de door klimaatverandering uit het zuiden oprukkende Cetti's Zanger bleek veel winterharder dan gedacht. Bij eerdere strenge winters verdweenen Cetti's vrijwel geheel van het toneel. (foto: Norbert Huys)

Ⓢ

totaal 2010: 6 kp. (2009: 12 kp.)

Groene Specht (*Picus viridis*)

Zwinstreek

1 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

1 kp. Stinker & Blinker - Palingpotbrug te Heist (FDS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

1 kp. Eendekooi te Wenduine (BBE)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

1 kp. Braambeierhoek te Oostkerke (PVR)
1 kp. Damse Vaart Hoeke - Nederlandse grens te Hoeke (GBU)
2 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
1 kp. Kwabettekreek te Lapscheure (PVR)
1 kp. Lievegeleedpolder Noord te Hoeke (IIS)
1 kp. Moeren te Oostkerke (PVR)
1 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
2 kp. Pannepolder te Lapscheure (PVR)
3 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)
1 kp. Stinker & Blinker Zelzatebrug - Brug te Oostkerke (FDS)
2 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
1 kp. Kasteel Ten Berghe te Koolkerke (FDS)
1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
1 kp. Polders te Koolkerke (FDS)
1 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
4 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
1 kp. Stadswallen Noord te Damme (WDP)
1 kp. Stadswallen Oost te Damme (WDP)
1 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)
1 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
2 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Moeren van Meetkerke en Houtave

2 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Male - Sijsele

1 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)

Beverhoutsveld

1 kp. Beverhoutsveld te Oedelem (RDL)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

1 kp. Sint-Anna ter Woestijne te Sint-Andries (RPI)

2 kp. Tillegem te Sint-Michiels (LDQ)

Vloethemveldcomplex

6 kp. Vloethemveld te Zedelgem (4 à 5 MD, 1 à 2 Domeinbos) (LDC)

Bossen van Oostkamp en Loppem

1 kp. Kanaalstrook te Oostkamp (RDL)

totaal 2010: 49 kp. (2009: 47 kp.)

Zwarte Specht (*Dryocopus martius*)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

1 kp. Beisbroek te Sint-Andries (LDQ)

Vloethemveldcomplex

2 kp. Vloethemveld te Zedelgem, Domeinbos (LDC)

In Vlaanderen is de soort aanwezig in alle bosgebieden, de laatste decennia tot in de kuststreek. De kolonisatie van Oost- en West-Vlaanderen gebeurde over de noordelijke zandrug. In de zuidelijke bosgebieden heeft hij zich als broedvogel nog niet gevestigd. Door gebrek aan oude, grote (gemengde) loofbossen met veel Gewone Beuk, afgewisseld met open ruimten, zal het aan de Oostkust nooit Zwarte Spechten regenen. (foto: Norbert Huys)

totaal 2010: 3 kp. (2009: 4 kp.)

Kleine Bonte Specht (*Dendrocopos minor*)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

1 kp. Sint-Anna ter Woestijne te Sint-Andries (RPI)

Vloethemveldcomplex

1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

totaal 2010: 2 kp. (2009: 8 kp.)

Boomleeuwerik (*Lullula arborea*)

Zwinstreek

1 kp. Zwinbosjes te Knokke (JDB)

Vroeg in het voorjaar werd er een zangpost van Boomleeuwerik opgemerkt in de Zwinbosjes. Later in het broedseizoen werd een koppel opgemerkt met grote jongen en in het begin van de zomer werd een nest gevonden met zeer kleine jongen, telkens op exact dezelfde locatie. Mogelijk heeft één en hetzelfde paartje dus twee legsels succesvol grootgebracht. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 1 kp. (2009: 0 kp.)

Veldleeuwerik (*Alauda arvensis*)

Zwinstreek

2 kp. Zwin te Knokke (VOG)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

2 kp. OT Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)

Polders van Uitkerke

7 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
4 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
13 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
1 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
6 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
1 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
2 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
4 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
52 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
9 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
2 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

5 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
1 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
1 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)
1 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

3 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

6 kp. Akkers ten westen te Zuierenkerke (RVM, CNE)
17 kp. Polders Schoeringbrug te Zuierenkerke (ODO)
3 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

2 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
1 kp. Hoge Moere te Meetkerke (JZV)
1 kp. Lage Moere te Meetkerke (JZV)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

1 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Het niet inzaaien van één of meerdere stroken binnen een graanteelt blijkt in buitenlandse experimenten zeer efficiënt te zijn als beschermingsmaatregel voor de Veldleeuwerik. Door het niet inzaaien van kleine oppervlaktes ontstaan geschikte broed- en foerageerplekken tot ver in de zomer. Hierdoor kan de soort meerdere broedsels per jaar grootbrengen, een belangrijk knelpunt voor populatieherstel. De benodigde oppervlakte is miniem: minder dan 0,5% van de oppervlakte aangezien twee leeuwerikvlakjes van 4X4 per hectare volstaan. De vlakjes mogen niet langs de rijsporen liggen en moeten op meer dan 20 meter van de perceelsranden liggen om te verhinderen dat grondpredatoren er te gemakkelijk zouden kunnen bijkunnen. Verder hoeft er geen speciale aandacht te worden besteed aan de leeuwerikvlakjes. Smitbeurten hoeven niet te worden onderbroken en bij het oogsten mag er over de vlakjes worden gereden. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 147 kp. (2009: 205 kp.)

Oeverzwaluw (*Riparia riparia*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

42 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)

Opgespoten terrein van Brugge en Blauwe Toren

15 kp. Zeekanaal Brugge-Herdersbrug te Brugge (zeescouts) (WJ)
215 kp. Zeekanaal Herdersbrug-Insteekdok te Brugge (WJ)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

40 kp. Zandwinning te Beernem (GAW)

Van 2005 tot en met 2009 nam de landelijke Oeverzwaluwstand in Nederland jaarlijks af. In 2009 bedroeg het verlies zelfs 12%. Maar in 2010 was eindelijk weer sprake van een succesvol jaar. Een vergelijking van ruim 300 kolonies die in 2009 en 2010 onderzocht werden, laat een vooruitgang zien van bijna 16%. Het ging in 2010 in deze kolonies om 18.243 nesten. Opmerkelijk genoeg was het aantal kolonies met een duidelijke stijging (113) kleiner dan die met een duidelijke daling (143); in 50 kolonies bleven de aantallen gelijk. Dit houdt in dat de kolonies die in de lift zaten het over het algemeen erg goed gedaan moeten hebben. Correspondierend hiermee telden de 62 in 2010 verlaten kolonies 'slechts' 1822 nesten toen ze nog bezet waren, terwijl de 73 nieuw gestichte kolonies liefst 4018 nesten bevatten. Het feit dat een kolonie verlaten is, hoeft overigens zeker bij de Oeverzwaluw niet definitief te zijn. Het is immers een pionierssoort die zich graag vestigt in sterk veranderende milieus. Zodra de omstandigheden gunstig zijn, kunnen Oeverzwaluwen zelfs massaal terugkomen in jarenlang verlaten kolonies. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 312 kp. (2009: 89 kp.)

Huiszwaluw (*Delichon urbica*)

Zwinstreek

- 14 kp. Te Duinbergen (RVT)
- 31 kp. Te Knokke, 'stadion' (RVT)
- 13 kp. Te Knokke, Nieuwstraat (RVT)
- 20 kp. Te Knokke, Oosthoek (RVT)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

- 17 kp. Te Heist. Vredestraat en Zeedijk (RVT)
- 51 kp. Te Ramskapelle (RVT)
- 34 kp. Te Westkapelle (RVT)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 0 kp. Te Lissewege, voor het eerst in 30 jaar geen broedgevallen (HLE)
- 16 kp. Te Zwankendamme (HLE, HVC)

Duinbossen van De Haan - Wenduine

- 3 kp. Lindenhof te De Haan (WPW)

Vlissegem - Klemskerke

- 22 kp. Centrum te Vlissegem (WPW)
- 11 kp. Polders De Haan - Wenduine te De Haan (WPW)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 31 kp. Te Oostkerke, Krinkeldijk Strubbe (ECR, RDP, RPI)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 41 kp. Te Damme, Stadhuis (ECR, RDP, RPI)
- 32 kp. Te Damme, overige gebieden Groot Damme (ECR, RDP, RPI)
- 31 kp. Te Koolkerke, kerk (FDS)
- 27 kp. Centrum te Damme. overige gebieden centrum (ECR, RDP, RPI)
- 1 kp. Weiden te Koolkerke (WPW)

Zuierenkerke - Hagebos

- 13 kp. Centrum te Zuierenkerke (WJ)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 33 kp. Te Meetkerke, voederbedrijf Dorpsweg 39 (WJ)
- 3 kp. Centrum te Meetkerke (WJ)

Stalhille

- 33 kp. Centrum te Stalhille, dorpskern (MPO, WVM)

Male - Sijsele

- 50 kp. Te Moerkerke, kerk (ECR, RDP, RPI)

Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten

- 26 kp. Te Brugge, Kruisabele (FDS)
- 15 kp. Te Sint-Pieters. Oostendse Steenweg 215/217 (WJ)
- 20 kp. Handelsdokken te Brugge, Krakeleweg 41(WJ)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 22 kp. Centrum te Jabbeke, stationswijk (MPO, WVM)

Bossen van Oostkamp en Loppem

- 10 kp. Te Loppem (4 Bethanie, 6 Zevekerke) (IL, NVV)
- 27 kp. Te Oostkamp, Hertsbegestr 19 (5), 21 (2), 22 (1), 38 (19) (RDL)

- 1 kp. Centrum te Oostkamp, Kortrijksestraat 52 (RDL)
- 18 kp. Nieuwe Verkeveling Nieuwenhove te Oostkamp (VOG)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

- 25 kp. Te Beernem, slachthuis Wellingstraat (LVP)
- 2 kp. Te Beernem, particuliere woningen (LVP)
- 15 kp. Te Beernem, watertoren Sint-Amandus (LVP)

Aartrijke, Veldegem, Torhout

- 6 kp. Te Aartrijke (IL)
- 8 kp. Te Torhout, Sint-Henricus (IL)

In 2009 organiseerde Natuurpunt een landelijke zwaluwtelling. De campagne 'Zwaluwen in nesten' leverde gegevens op uit 178 gemeenten, goed voor 6.842 nesten (waarvan 749 binnen het werkingsgebied van Mergus) . Daarmee werd wellicht het gros van de Vlaamse Huiszwaluwen in kaart gebracht. Ter vergelijking: tijdens het veldwerk in het kader van de broedvogelatlas tussen 2000 en 2002 werd de totale Huiszwaluwenpopulatie geschat op 8.000 à 10.000 broedpaar. Enkele opmerkelijke (voorzichtige) conclusies uit de landelijke telling van 2009. Minstens 743 (= 11%°) van de Huiszwaluwen kwam tot broeden in kunstnesten. De kolonie met het hoogste aantal natuurlijke nesten werd gesignaleerd op de luchthaven van Zaventem (99 nesten), op de voet gevold door Bloemmolens Ceres, waar 91 nesten werden geteld. In 2010 sprongen in het eigen werkingsgebied vooral de 50 nesten aan de kerk van Moerkerke in het oog. Topgemeenten waren Diksmuide met 430 en Veurne met 367 nesten. Huiszwaluw lijkt vooralsnog een voorkeur te hebben voor boerderijen (24%°), rijhuizen (22%) en grote gebouwen (17%°). Ook bruggen doen het met 11% niet slecht. De populatie aan de Oostkust is sinds 2006 behoorlijk stabiel. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 722 kp. (2009: 749)

Boompieper (*Anthus trivialis*)

Vloethemveldcomplex

3 kp. Vloethemveld te Zedelgem (na jaren te zijn weggeweest) (LDC)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

1 kp. Bulskampveld te Beernem, Bornebeek (KH)

totaal 2010: 4 kp. (2009: 0 kp.)

Graspieper (*Anthus pratensis*)

Voorhaven

2 kp. Sterneneiland te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

Zwinstreek

2 kp. Zwin te Knokke (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
2 kp. Weiden Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

12 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
5 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
9 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
19 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
9 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
4 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
5 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
45 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
14 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
6 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

9 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
8 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
1 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
1 kp. Pannepolder te Lapscheure (PVR)
6 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 3 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 2 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 5 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 1 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 2 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 6 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 2 kp. Waterhofstedeweiden te Dudzele (GDW)
- 2 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)

Zuierenkerke - Hagebos

- 5 kp. Polders Schoeringbrug te Zuierenkerke (ODO)
- 6 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 4 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 8 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 2 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 1 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 1 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Met 211 territoria ging de soort er met 16% op achteruit t.o.v. 2007 (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 211 kp. (2009: 252 kp.)

Gele Kwikstaart (*Motacilla flava*)

Zwinstreek

- 3 kp. Greveningedijkpolder te Knokke (FDS)
- 1 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)
- 1 kp. Schapebrugpolder te Knokke (FDS)
- 1 kp. Willem Leopold Polder te Knokke (FDS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 2 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 2 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
- 2 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 4 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
- 1 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 25 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 3 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 3 kp. Eibroekvaartpolder te Oostkerke (IIS)
- 15 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 8 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 1 kp. Weiden te Hoeke (PVR)
- 2 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 6 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
- 1 kp. Lemspolder te Lapscheure (FDS)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Noord te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
- 4 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)
- 2 kp. Zwarte Sluispolder te Hoeke (GBU)
- 3 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 2 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 3 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 2 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
- 3 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 1 kp. Waterhofstedeweiden te Dudzele (GDW)
- 1 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Zuidervaartje te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 7 kp. Akkers ten westen te Zuierenkerke (RVM, CNE)
- 30 kp. Polders Schoeringebrug te Zuierenkerke (ODO)
- 10 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 2 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 2 kp. Hoge Moere te Meetkerke (MDE)
- 2 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 1 kp. Polders te Houtave (MKA)

Stalhille

- 13 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 4 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 18 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Beverhoutsveld

- 1 kp. Lijsterhoek te Beernem (RDL)

☺	totaal 2010: 205 kp. (2009: 173 kp.)
---	---

Grote Gele Kwikstaart (*Motacilla cinerea*)

Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten

- 1 kp. Lappersfort te Sint-Michiels (KMA)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

- 1 kp. Te Sint-Michiels, Kasteel Rode Poort (GDC)

Bossen van Oostkamp en Loppem

- 1 kp. Park te Loppem, kasteelvijver (RDL)

☺	totaal 2010: 3 kp. (2009: 1 kp.)
---	---

Nachtegaal (*Luscinia megarhynchos*)

Zwinstreek

8 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

totaal 2010: 8 kp. (2009: 19 kp.)

Blauwborst (*Luscinia svecica*)

Zwinstreek

1 kp. Dievegatkreek te Knokke (FDS)
2 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)

Polders Ramskapelle - Westkappelle - Heist

1 kp. Noordvaartstrook te Ramskapelle (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. Akkers Pelikaan te Zeebrugge (IIS, GDR, DVB)
1 kp. Berm Pelikaan te Zeebrugge (IIS, GDR, DVB)
1 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)
3 kp. Hoge Noen te Zeebrugge (WCO)
1 kp. OT Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
1 kp. OT Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
1 kp. Ruyte Spoorweg West te Dudzele (JWA)
14 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
3 kp. Weiden kant Lissewege te Zeebrugge (WJ)
3 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
8 kp. Weiden Hoge Noen te Zeebrugge (WCO)
2 kp. Weiden Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
13 kp. Weiden Spoorweg West te Zeebrugge (HVS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

7 kp. Te Lissewege (WCO, HVS)
2 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

3 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
1 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
2 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
2 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
2 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
7 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
26 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
8 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
2 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Vlissegem - Klemskerke

- 6 kp. Bunkerweiden te Vlissegem (WPW)
- 6 kp. Weiden Klemskerke Noord te Klemskerke (WPW)
- 5 kp. Weiden Klemskerke Zuid te Klemskerke (WPW)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Eibroekvaartpolder te Oostkerke (IIS)
- 13 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 2 kp. Flettersdamkreek te Lapscheure (PVR)
- 7 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 3 kp. Hoeke Vaart West te Hoeke (PVR)
- 1 kp. Weiden te Hoeke (PVR)
- 7 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
- 1 kp. Lievegeleedkreek te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Noord te Hoeke (IIS)
- 1 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 3 kp. Pannepolder te Lapscheure (PVR)
- 1 kp. Put Kobus te Lapscheure (IIS)
- 1 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
- 2 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)
- 2 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)
- 1 kp. Zwarte Sluis te Hoeke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 9 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 6 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 3 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 2 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
- 6 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 3 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 6 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 4 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 3 kp. Weiden Fort van Beieren te Koolkerke (WDP)
- 7 kp. Waterhofstedeweiden te Dudzele (GDW)
- 1 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 1 kp. Waterputweiden (FDS)
- 3 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 5 kp. Akkers ten westen te Zuierenkerke (RVM, CNE)
- 14 kp. Polders Schoeringbrug te Zuierenkerke (ODO)
- 9 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 7 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 7 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 1 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Stalhille

- 1 kp. Akkers te Stalhille (DVH)
- 1 kp. Jagersput te Stalhille (KMO)
- 4 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 1 kp. 't Pomptje te Oudenburg (DVH)
- 9 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

totaal 2010: 296 kp. (2009: 211 kp.)

Gekraagde Roodstaart (*Phoenicurus phoenicurus*)

Zwinstreek

- 1 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen Oost te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen Zuid te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 1 kp. Zuidervaartje te Damme (WDP)

Male - Sijsele

- 6 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 2 kp. Te Snellegem (MPO)
- 1 kp. Te Varsenare (WLT)

Beverhoutsveld

- 25 kp. Beverhoutsveld te Oedelem (RDL)

Vloethemveldcomplex

- 1 kp. Maskobossen te Jabbeke (MPO)
- 13 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Mannetjes Gekraagde Roodstaart zijn onbetwist bij de mooiste vogels van ons land. Met het zwart, grijs, een vleugje wit bij het oog en het roestbruin op de buik en staart is het de parel van het (gemengde) bos. Normaal gesproken komen de eerste aan rond 15 april. Doorgaans keren de eerste exemplaren terug op de beste plekken van voorgaande jaren. De laterkomers moeten het dan doen met minder geschikte plekken. The place to be aan de Oostkust blijft het Vloethemveld in Zedelgem. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 54 kp. (2009: 44 kp.)

Roodborsttapuit (*Saxicola torquata*)

Zwinstreek

1 kp. Zilte weiden Dievegat te Knokke (FDS)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

1 kp. Noordvaartstrook te Ramskapelle (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. OT Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
 1 kp. Ruigte Spoorweg West te Dudzele (JWA)
 1 kp. Weiden kant Lissewege te Zeebrugge (WJ)

Polders van Uitkerke

2 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
 1 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
 1 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Eibroekvaartpolder te Oostkerke (IIS)
- 2 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 1 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Lemspolder te Lapscheure (FDS)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Noord te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 2 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 1 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 8 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Zuienkerke - Hagebos

- 1 kp. Polders Schoeringebrug te Zuienkerke (ODO)
- 1 kp. Weiden Hagebos te Zuienkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 3 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 16 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 2 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Merkwaardig: net als Gekraagde Roodstaart ging deze soort er in 2010 op vooruit. (foto: Geert Vanhulle)

totaal 2010: 55 kp. (2009: 51 kp.)

Tapuit (*Oenanthe oenanthe*)

Voorhaven

2 kp. Westdam te Zeebrugge (EST, WCO, MVW)

Het is al enige tijd duidelijk dat de Tapuit op vrij korte termijn als broedvogel uit Vlaanderen zal verdwijnen. Ook in Nederland wordt sinds enkele jaren extra aandacht besteed aan deze soort, niet in het minst door de ook daar vastgestelde dramatische achteruitgang. De soort is er nagenoeg geheel verdwenen uit het zuiden van het land. En ook in de rest van Europa gaan de aantallen op erg veel plaatsen achteruit, zelfs in echte bastions als Zweden en Finland. In Spanje gaat de populatie er wel licht op vooruit. Hoe het ook zij: wanneer de soort niet meer in de Voorhaven van Zeebrugge broedt, zal in Vlaanderen vermoedelijk definitief het licht uitgaan voor de Tapuit. Echt jammer om zo'n galant broevogeltje te verliezen. (foto: Glenn Vermeersch)

⊗

totaal 2010: 2 kp. (2009: 3 kp.)

Cetti's Zanger (*Cettia cetti*)

Zwinstreek

2 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

1 kp. Haagje te Heist (VOG)

2 kp. Kleiputten te Heist (VOG)

1 kp. Stinker & Blinker - Palingpotbrug te Heist (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 2 kp. Kanaalberm Noord te Zeebrugge (WJ)
- 1 kp. OT Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
- 1 kp. Ruigte Spoorweg West te Dudzele (JWA)
- 6 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 1 kp. Eendekooi te Lissewege (PDH)
- 3 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)

Polders van Uitkerke

- 3 kp. Eendekooi te Wenduine (BBE).
- 2 kp. Groenwaecke te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Blauwe Sluis te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU)
- 5 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 3 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 2 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Stalhille

- 1 kp. Jagersput te Stalhille (KMO)
- 7 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 3 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)
- 3 kp. Tuinbouwgebied te Varsenare (EKI)
- 1 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

totaal 2010: 52 kp. (2009: 72 kp.)

Graszanger (*Cisticola juncidis*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 1 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)
- 1 kp. OT Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
- 2 kp. OT Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
- 2 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
- 3 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)

Na een lange reeks (super)zachte winters sinds 1997 vormden de winters van 2008-2009 en 2009-2010 een flinke trendbreuk, met perioden van zeer strenge vorst en een volledige, dikke ijs- en sneeuwbedekking. Via www.waarnemingen.be kon worden nagegaan wat het effect hiervan was op onze klassieke wintergevoelige soorten zoals Grote Gele Kwikstaart, IJsvogel, Cetti's Zanger en Graszanger. De twee laatste bereiken in Vlaanderen de noordgrens van hun verspreidingsgebied. Cetti's Zanger hield relatief goed stand, maar Graszanger werd bijna helemaal van de kaart geveegd. Wanneer in 2011 ook de laatste territoria zullen moeten wijken voor de uitbreiding van het havengebied, zou de Oostkust voor het eerst sinds lang weer Graszangerloos kunnen worden. Geen Zieziepekes meer: dat wordt wennen. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 9 kp. (2009: 20 kp.)

Sprinkhaanzanger (*Locustella naevia*)

Zwinstreek

- 1 kp. Dievegatkreek te Knokke (FDS)
- 3 kp. Zwinbosjes te Knokke (FDS)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

- 1 kp. Kleiputten te Heist (VOG)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 1 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)
- 10 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
- 1 kp. Weiden kant Lissewege te Zeebrugge (WJ)

Polders van Uitkerke

1 kp. Groenwaecke te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

1 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
3 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)

Stalhille

2 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Male - Sijsele

1 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)

Van de Vlaamse broedvogels doen (de meeste) moerasvogels het beter dan veel andere soorten. Dat geldt niet alleen voor de bekende succes-soorten die nog steeds onverminderd in aantal groeien, maar ook voor bv. Sprinkhaanzanger, Snor, Rietzanger en Kleine Karekiet. Deze lange afstandstrekking profiteren deels van de momenteel neerslagrijke condities in de West-Afrikaanse overwinteringsgebieden in de Sahel. In tegenstelling tot deze positieve Vlaamse trend, ging Sprinkhaanzanger er aan de Oostkust echter behoorlijk op achteruit: in 2007 werden nog 43 territoria gekarteerd, in 2010 bleef de teller steken op amper 25. Het verdwijnen van geschikt broedhabitat in de achterhaven kan voor een deel deze regionale achteruitgang verklaren. Een opvallende dissonant in het succesverhaal van de lange afstandstreckende moerasvogels is de naar Oost-Afrika trekkende Bosrietzanger, waarvan de stand sinds 1990 opmerkelijk daalde. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 25 kp. (2009: 29 kp.)

Snor (*Locustella luscinioides*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

2 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

2 kp. Lievegeleedkreek te Hoeke (IIS)

totaal 2010: 4 kp. (2009: 2 kp.)

Rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Zwinstreek

6 kp. Dievegatkreek te Knokke (FDS)
7 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)
4 kp. Kreek Da Costa te Knokke (FDS)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

5 kp. Kleiputten te Heist (VOG)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

2 kp. Akkers Pelikaan te Zeebrugge (IIS, GDR, DVB)
1 kp. Berm Pelikaan te Zeebrugge (IIS, GDR, DVB)
3 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)
4 kp. Hoge Noen te Zeebrugge (WCO)
7 kp. Kanaalberm Noord te Zeebrugge (WJ)
12 kp. OT Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
3 kp. OT Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
1 kp. OT Spoorweg West te Zeebrugge (WJ)
7 kp. Ruigte Spoorweg West te Dudzele (JWA)
63 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
14 kp. Weiden kant Lissewege te Zeebrugge (WJ)
18 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
32 kp. Weiden Hoge Noen te Zeebrugge (WCO)
5 kp. Weiden Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
43 kp. Weiden Spoorweg West te Zeebrugge (HVS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

11 kp. Te Lissewege (WCO, HVS)
1 kp. Eendekooi te Lissewege (PDH)
8 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)
13 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

5 kp. Eendekooi te Wenduine (BBE)
17 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
8 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)

- 16 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 14 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 11 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
- 10 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 9 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
- 29 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 133 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 32 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 30 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Vlissegem - Klemskerke

- 28 kp. Bunkerweiden te Vlissegem (WPW)
- 30 kp. Weiden Klemskerke Noord te Klemskerke (WPW)
- 28 kp. Weiden Klemskerke Zuid te Klemskerke (WPW)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 2 kp. Braambeierhoek te Oostkerke (PVR)
- 4 kp. Blauwe Sluis te Hoeke (IIS)
- 2 kp. Damse Vaart Hoeke - Nederlandse grens te Hoeke (GBU)
- 40 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 4 kp. Flettersdamkreek te Lapscheure (PVR)
- 25 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 7 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 10 kp. Hoeke Vaart West te Hoeke (PVR)
- 1 kp. Weiden te Hoeke (PVR)
- 2 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 13 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
- 1 kp. Kwabettekreek te Lapscheure (PVR)
- 4 kp. Kleiputten te Oostkerke (IIS)
- 16 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU)
- 2 kp. Krinkeldijkweiden te Oostkerke (PVR)
- 21 kp. Lievegeleedkreek te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Lapscheursegatpolder te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Noord te Hoeke (IIS)
- 3 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
- 3 kp. Moeren te Oostkerke (PVR)
- 2 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Put Kobus te Lapscheure (IIS)
- 16 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
- 2 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)
- 22 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)
- 2 kp. Zwarte Sluis te Hoeke (GBU)
- 4 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 16 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 3 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Dudzeleweiden te Dudzele (FDS)
- 2 kp. Jagersput te Damme (WDP)
- 6 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
- 6 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)

- 7 kp. Ronselaereweiden te Dudzele (FDS)
- 23 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 2 kp. Stadswallen Noord te Damme (WDP)
- 19 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden Fort van Beieren te Koolkerke (WDP)
- 7 kp. Waterhofstedeweiden te Dudzele (GDW)
- 3 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 4 kp. Waterputweiden (FDS)
- 3 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 11 kp. Akkers ten westen te Zuierenkerke (RVM, CNE)
- 55 kp. Polders Schoeringbrug te Zuierenkerke (ODO)
- 40 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 6 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 1 kp. Hoge Moere te Meetkerke (MDE)
- 50 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 3 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Stalhille

- 2 kp. Jagersput te Stalhille (KMO)
- 75 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 19 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)
- 9 kp. Tuinbouwgebied te Varsenare (EKI)
- 12 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 1 kp. 't Pomptje te Oudenburg (DVH)
- 13 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

- 1 kp. Zandwinning te Beernem (GAW)

In Nederland loopt een studie naar het effect van rietmaacycli op broedvogels van sloten. Hierbij wordt vooral onderzocht wat het effect is van vrij frequent maaien van rietsloten na twee, drie, vier of vijf jaar. Deze twee- tot vijftienjarige maaicycli zijn voor landbouwers en andere slootbeheerders doorgaans immers de meest gebruikte onderhoudsvorm, zeker voor drainagesloten. Binnen een maximale maaicyclus van vijf jaar werd onderzocht welke maaifrequentie het best uitpakt voor broedvogels, met bijzondere aandacht voor Rietzanger, Kleine Karekiet, Rietgors en Blauwborst. Het verschil in densiteiten tussen jong Riet (i.e. Riet dat in de winter werd gemaaid en in het daaropvolgende broedseizoen dus minder dan één jaar oud is) en overjarig, oud Riet (i.e. Riet ouder dan één jaar) was frappant. De Rietzanger bereikte, net als de Rietgors, de hoogste dichtheden in het eerste jaar met overjarig Riet, dus in het tweede broedseizoen nadat het Riet werd gemaaid. Gemeten over de eerste vier jaar met overjarig Riet, nam het aantal territoria van Rietzanger per 100 meter significant af van 0,64 in éénjarig Riet tot 0,22 in vijfjarig Riet. Jong Riet haalde de laagste dichtheden (0,06/100 meter). Hieruit zou een belangrijke conclusie kunnen volgen voor het beheer van sloten: jaarlijks maaien van Riet is nefast voor de rietvogeldichtheden. Een tweejaarlijkse maaicyclus lijkt op basis van de eerste resultaten het hoogste rendement te halen. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 1283 kp. (2009: 1181 kp.)

Bosrietzanger (*Acrocephalus palustris*)

Zwinstreek

2 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

1 kp. Haagje te Heist (VOG)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 4 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)
- 6 kp. Kanaalberm Noord te Zeebrugge (WJ)
- 1 kp. Ruyte Spoorweg West te Dudzele (JWA)
- 21 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS) (vermoedelijk foute clustering waarnemingen)
- 7 kp. Weiden kant Lissewege te Zeebrugge (WJ)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 3 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)
- 2 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 1 kp. Eendekooi te Wenduine (BBE)
- 8 kp. Groenwaecke te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 1 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Weiden te Hoeke (PVR)
- 4 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Lapscheursegatpolder te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Pannepolder te Lapscheure (PVR)
- 1 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
- 12 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)
- 3 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Jagersput te Damme (WDP)
- 4 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 1 kp. Ronselaereweiden te Dudzele (FDS)
- 9 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen Oost te Damme (WDP)
- 4 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen Zuid te Damme (WDP)
- 2 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden Fort van Beieren te Koolkerke (WDP)
- 1 kp. Waterputweiden (FDS)
- 1 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Zuienkerke - Hagebos

- 2 kp. Polders Schoeringbrug te Zuienkerke (ODO)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 1 kp. Eendekooi te Meetkerke (FDS)
- 23 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Stalhille

16 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Male - Sijsele

8 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

10 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)
1 kp. Tuinbouwgebied te Varsenare (EKI)
4 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

7 kp. Put te Roksem (SDH, DPE)
4 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Bossen van Oostkamp en Loppem

2 kp. Warandeputten te Oostkamp (ENS)

totaal 2010: 187 kp. (2009: 226 kp.)

Kleine Karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*)

Zwinstreek

7 kp. Dievegatkreek te Knokke (FDS)
3 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)
4 kp. Kreek Da Costa te Knokke (FDS)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

2 kp. Stinker & Blinker - Palingpotbrug te Heist (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. Akkers Pelikaan te Zeebrugge (IIS, GDR, DVB)
4 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)
10 kp. Kanaalberm Noord te Zeebrugge (WJ)
3 kp. OT Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
3 kp. OT Spoorweg West te Zeebrugge (WJ)
4 kp. Ruigte Spoorweg West te Dudzele (JWA)
32 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
17 kp. Weiden kant Lissewege te Zeebrugge (WJ)
4 kp. Weiden Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

2 kp. Eendekooi te Lissewege (PDH)
8 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)
11 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 8 kp. Eendekooi te Wenduine (BBE)
- 15 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 6 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 13 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 14 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 15 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)
- 13 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 10 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
- 19 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 54 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 31 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 8 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 4 kp. Braambeierhoek te Oostkerke (PVR)
- 3 kp. Blauwe Sluis te Hoeke (IIS)
- 15 kp. Damse Vaart Hoeke - Nederlandse grens te Hoeke (GBU)
- 36 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 8 kp. Flettersdamkreek te Lapscheure (PVR)
- 25 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 12 kp. Hoeke Vaart Oost te Hoeke (GBU)
- 17 kp. Hoeke Vaart West te Hoeke (PVR)
- 1 kp. Weiden te Hoeke (PVR)
- 2 kp. Kwabettekreek te Lapscheure (PVR)
- 3 kp. Kleiputten te Oostkerke (IIS)
- 15 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU)
- 6 kp. Krinkeldijkweiden te Oostkerke (PVR)
- 19 kp. Lievegeleedkreek te Hoeke (IIS)
- 6 kp. Lievegeleedpolder Noord te Hoeke (IIS)
- 4 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
- 10 kp. Moeren te Oostkerke (PVR)
- 4 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 5 kp. Pannepolder te Lapscheure (PVR)
- 2 kp. Put Kobus te Lapscheure (IIS).
- 23 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
- 26 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)
- 2 kp. Stinker & Blinker Zelzatebrug - Brug te Oostkerke (ECR)
- 21 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)
- 18 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 10 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 14 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 8 kp. Damse Vaart Brugge - Damme te Koolkerke (WDP)
- 5 kp. Damse Vaart Damme - Syphons te Damme (WDP)
- 2 kp. Dudzeleweiden te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Jagersput te Damme (WDP)
- 4 kp. Kruisabeleweiden te Dudzele (FDS)
- 5 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 2 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
- 3 kp. Polders te Koolkerke (FDS)

- 21 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 22 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 26 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
 - 9 kp. Stadswallen Noord te Damme (WDP)
 - 8 kp. Stadswallen Oost te Damme (WDP)
 - 13 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)
 - 5 kp. Stadswallen Zuid te Damme (WDP)
- 12 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
 - 7 kp. Weiden Fort van Beieren te Koolkerke (WDP)
- 14 kp. Waterhofstedeweiden te Dudzele (GDW)
 - 6 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 13 kp. Waterputweiden (FDS)
- 47 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)
 - 1 kp. Zuidstrook te Dudzele (FDS)
 - 4 kp. Zuidervaartje te Damme (WDP)

Zuienkerke - Hagebos

- 4 kp. Akkers ten westen te Zuienkerke (RVM, CNE)
- 32 kp. Polders Schoeringebrug te Zuienkerke (ODO)
- 16 kp. Weiden Hagebos te Zuienkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 1 kp. Hoge Moere te Houtave (MKA)
- 3 kp. Hoge Moere te Meetkerke (MDE)
- 80 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Stalhille

- 1 kp. Akkers te Stalhille (DVH)
- 54 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Male - Sijsele

- 6 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)
- 1 kp. Stinker & Blinker - Leestjesbrug te Moerkerke (ECR)
- 2 kp. Stinker & Blinker Syphons - Molenbruggen te Moerkerke (ECR)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 13 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)
- 1 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 2 kp. 't Pomptje te Oudenburg (DVH)
- 16 kp. Put te Roksem (SDH, DPE)
- 24 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

- 1 kp. Villa-Duvelsgat te Sint-Andries (FDS)

Vloethemveldcomplex

2 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

5 kp. Zandwinning te Beernem (GAW)

Sommige soorten hebben hun terugkeer de voorbije 20 jaar met meer dan 14 dagen vervroegd (Tjiftjaf, Zwartkop, Blauwborst), bij andere is die vervroeging minder uitgesproken. Vroeger terugkeren = vroeger territoriaal actief zijn. Daarom moeten ook de criteria op basis waarvan territoria worden bepaald, worden aangepast. Voor Kleine Karekiet volstond één geldige waarneming tussen 15 mei en 10 juli. Vanaf 2011 volstaat één geldige waarneming tussen 5 mei en 10 juli. (foto: Glenn Vermeersch)

⊗

totaal 2010: 1134 kp. (2009: 1233 kp.)

Spotvogel (*Hippolais icterina*)

Zwinstreek

1 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

1 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)

4 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

2 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)

- 1 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 2 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 1 kp. Stadswallen Noord te Damme (WDP)
- 1 kp. Waterputweiden (FDS)
- 2 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 2 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten

- 1 kp. Centrum te Sint-Pieters (JZV)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 3 kp. Te Jabbeke (MPO)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 1 kp. Put te Roksem (SDH, SDH)
- 1 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Vloethemveldcomplex

- 1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Bossen van Oostkamp en Loppem

- 1 kp. Warandepuiten te Oostkamp (RDL)

⊗	totaal 2010: 28 kp. (2009: 30 kp.)
---	---

Braamsluiper (*Sylvia curruca*)

Zwinstreek

- 1 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

- 1 kp. Kleiputten te Heist (VOG)
- 1 kp. Stinker & Blinker - Palingpotbrug te Heist (FDS)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 2 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)

2 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

2 kp. Put te Roksem (SDH, DPE)

Beverhoutsveld

1 kp. Miseriebocht te Beernem (GAW)

totaal 2010: 11 kp. (2009: 16 kp.)

Grasmus (*Sylvia communis*)

Zwinstreek

- 2 kp. Dievegatkreek te Knokke (FDS)
- 1 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)
- 2 kp. Willem Leopold Polder te Knokke (FDS)
- 2 kp. Zwinbosjes te Knokke (VOG)

Polders Ramskapelle - Westkapelle - Heist

- 3 kp. Kleiputten te Heist (VOG)
- 2 kp. Stinker & Blinker - Palingpotbrug te Heist (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 4 kp. Berm Pelikaan te Zeebrugge (IIS, GDR, DVB)
- 3 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)
- 2 kp. Kanaalberm Noord te Zeebrugge (WJ)
- 1 kp. Ruigte Spoorweg West te Dudzele (JWA)
- 22 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS) (vermoedelijk foute clustering waarnemingen)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 3 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)
- 7 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 1 kp. Eendekooi te Wenduine (BBE)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Blauwe Sluis te Hoeke (IIS)
- 6 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 6 kp. Vaartweiden Oost te Hoeke (GBU)
- 2 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
- 5 kp. Krinkeldijk te Oostkerke (PVR)

- 1 kp. Lapscheursegatpolder te Hoeke (IIS)
- 3 kp. Lievegeleedpolder Noord te Hoeke (IIS)
- 3 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
- 3 kp. Moeren te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 3 kp. Pannepolder te Lapscheure (PVR)
- 1 kp. Plevierweiden te Oostkerke (PVR)
- 9 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)
- 4 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)
- 3 kp. Zwarte Sluispolder te Hoeke (GBU)
- 2 kp. Zwinvaartpolder te Oostkerke (GBU)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 4 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 1 kp. Pereboomweiden Zuid te Dudzele (FDS)
- 5 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 1 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 2 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 2 kp. Stadswallen West te Damme (WDP)
- 2 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden Fort van Beieren te Koolkerke (WDP)
- 4 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)
- 3 kp. Zuidervaartje te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 3 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 16 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)

Stalhille

- 11 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Male - Sijsele

- 5 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)
- 2 kp. Stinker & Blinker - Leestjesbrug te Moerkerke (ECR)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 4 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 3 kp. Put te Roksem (SDH, DPE)

Vloethemveldcomplex

- 3 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Deze soort doet het goed. Ook in Groot-Brittannië neemt de populatie al decennia licht toe, maar is ze nog ver verwijderd van het niveau van de jaren '60. Vooral in landbouwgebieden wordt een zeker herstel waargenomen. In Nederland werd de afname van de Grasmus door de crash, en nog versterkt door het verdwijnen van broedhabitat door schaalvergroting en verstedelijking, geschat op 50-75%; In de periode 1998-2002 bleek de populatie zich spectaculair te hebben hersteld. Dat de aantallen zich ook in Vlaanderen herstellen, is duidelijk. Gestuurd door verbeterde omstandigheden in de overwinteringsgebieden kon de populatie zich opnieuw uitbreiden, al tonen gegevens uit Nederland aan dat de herkolonisatie van het landbouwgebied veel moeilijker verloopt dan in de duinen. Mogelijk is dat ook in Vlaanderen het geval. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 181 kp. (2009: 171 kp.)

Vuurgoudhaan (*Regulus ignicapillus*)

Vloethemveldcomplex

1 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

totaal 2010: 1 kp. (2009: 1 kp.)

Grauwe Vliegenvanger (*Muscicapa striata*)

Dudzele, Koolkerke, Damme

1 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)

Opgespoten terrein van Brugge en Blauwe Toren

1 kp. Blauwe Toren te Sint-Pieters (WJ)
Bebouwde kom van Brugge en randgemeenten

1 kp. Brugse Vesten te Brugge, Ezelpoort (WJ)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

1 kp. Te Jabbeke (MPO)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

1 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Vloethemveldcomplex

3 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Oorzaken voor de achteruitgang van de Grauwe Vliegenvanger zijn niet eenvoudig aanwijsbaar. De afname in het agrarisch cultuurlandschap zal deels het gevolg zijn van veranderingen in het landschap, zoals het grootschalig verdwijnen van hoogstamboomgaarden en houtwallen. Waarschijnlijk is ook het voedselaanbod (insecten) verminderd. Herstel van kleinschalig, extensief gebruikt cultuurlandschap is gunstig voor de soort. Wellicht is de situatie in de Afrikaanse trek- en overwinteringsgebieden van doorslaggevend belang. Zo is de uitbreiding van de Sahara ongunstig voor deze soort omdat ze in kleine etappes trekt. Brits onderzoek toonde een verminderde overleving van eerstjaars vogels aan. Daarnaast zouden ook klimaateffecten een negatieve impact kunnen hebben. De voorzomers in Vlaanderen zijn koeler en natter geworden waardoor het broedsucces van de Grauwe Vliegenvanger keldert. Hoe dan ook, meer kennis over de ecologie van de soort is gewenst. We willen iedereen dan ook vragen om elk broedgeval aan de Oostkust zeker door te geven aangezien de 8 territoria die ons in 2010 werden gemeld vermoedelijk wel een onderschatting zijn van het werkelijke aantal. (foto: Koen Devos)

totaal 2010: 8 kp. (2009: 12 kp.)

Bonte Vliegenvanger (*Ficedula hypoleuca*)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

2 kp. Villawijk Herstberghe te Hertsberge (pulli) (RJA)

Door klimaatsverandering is het uitlopen van de bomen de afgelopen 20 jaar in Nederland met zo'n 15 dagen vervroegd. De rupsenpiekdatum, die sterk gecorreleerd is met deze uitloop, heeft een vergelijkbare vervroeging laten zien. Soorten als Bonte Vliegenvanger hebben zich hier deels weten aan aan te passen. Als uitgesproken insecteneter kan je enkel (veel) jongen grootbrengen wanneer de jongentijd samenvalt met de drie tot vier weken durende rupsenpiek rond eind mei, begin juni. Vervroegt die piek, dan moet ook de broedperiode vervroegen en dus ook het moment waarop een soort terugkeert van de Afrikaanse wintergronden. Bonte Vliegenvangers zijn de laatste 20 jaar weliswaar acht dagen eerder gaan broeden maar de rupsenpiek schoof in diezelfde periode met 16 dagen naar voor in het seizoen. Ze lijken dus maar in beperkte mate die vervroegde rupsenpiek bij te benen. Gevolg: problemen, want door het niet samenvallen van de rupsenpiek en het moment waarop de jongen in het nest zitten - en dus een grote voedselbehoefte hebben - moeten soorten als Bonte Vlieg hun jongen grootbrengen onder minder gunstige omstandigheden dan in het verleden. An inconvenient truth. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 2 kp. (2009: 1 kp.)

Baardman (*Panurus biarmicus*)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

1 kp. OT Distrigaz te Zeebrugge (JDB)
8 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
1 kp. Weiden Distrigaz te Zeebrugge (JDB)

totaal 2010: 10 kp. (2009: 9 kp.)

Kuifmees (*Parus cristatus*)

Moeren van Meetkerke en Houtave

1 kp. Lage Moere te Meetkerke (JZV)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

3 kp. Sint-Anna ter Woestijne te Sint-Andries (RPI)

2 kp. Tillegem te Sint-Michiels (LDQ)

Vloethemveldcomplex

3 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Met dank aan Glenn Vermeersch, al jaren de hofleverancier van prachtplaten in het rapport van de broedvogels van de Oostkust. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 9 kp. (2009: 24 kp.)

Boomklever (*Sitta europaea*)

Bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels

1 kp. Sint-Anna ter Woestijne te Sint-Andries (RPI)

2 kp. Tillegem te Sint-Michiels (LDQ)

Vloethemveldcomplex

6 kp. Vloethemveld te Zedelgem (3 MD, 3 Domeinbos) (LDC)

totaal 2010: 9 kp. (2009: 24 kp.)

Wielewaal (*Oriolus oriolus*)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Damse Vaart Hoeke - Nederlandse grens te Hoeke (GBU)
- 1 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 1 kp. Krinkeldijkweiden te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Moeren te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Stinker & Blinker Broekebrug - Syphons te Oostkerke (WDP)
- 1 kp. Steenbakkerij te Hoeke (IIS)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Stadswallen Oost te Damme (WDP)

Opgespoten terrein van Brugge en Blauwe Toren

- 1 kp. Zeekanaal Herdersbrug - Insteekdok te Brugge (JBK)

Male - Sijsele

- 3 kp. Stinker & Blinker - Leestjesbrug te Moerkerke (ECR)
- 1 kp. Stinker & Blinker Syphons - Molenbruggen te Moerkerke (ECR)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

- 1 kp. Oostendse Vaart Sch'dale-Nieuw te Sint-Andries (JZV)

Beverhoutsveld

- 1 kp. Beverhoutsveld te Oedelem (RDL)

Vloethemveldcomplex

- 3 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

Aartrijke, Veldegem, Torhout

- 1 kp. Kasteel De Mare te Torhout (SVE)

totaal 2010: 18 kp. (2009: 16 kp.)

Putter (*Carduelis carduelis*)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Lapscheursegatpolder te Hoeke (IIS)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 1 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 1 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)

Zuierenkerke - Hagebos

- 2 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

- 1 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

⊗ **totaal 2010: 6 kp. (2009: 9 kp.)**

Goudvink (*Pyrrhula pyrrhula*)

Vloethemveldcomplex

- 2 kp. Vloethemveld te Zedelgem (LDC)

⊗ **totaal 2010: 2 kp. (2009: 4 kp.)**

Rietgors (*Emberiza schoeniclus*)

Zwinstreek

- 2 kp. Dievegatkreek te Knokke (FDS)
- 2 kp. Kleiputten Oude Vrede te Knokke (FDS)
- 2 kp. Kreek Da Costa te Knokke (FDS)

Achterhaven (Zeebrugge-Dudzele)

- 1 kp. Berm Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
- 2 kp. CTO te Zeebrugge (FDS)
- 3 kp. OT Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)
- 17 kp. Rietveld Pelikaan te Zeebrugge (IIS)
- 2 kp. Weiden kant Lissewege te Zeebrugge (WJ)
- 1 kp. Weiden Spoorweg Oost te Zeebrugge (JOV)

Lissewege (polders Fonteintjes - Eendekooi)

- 1 kp. Eendekooi te Lissewege (PDH)
- 1 kp. Fonteintjes te Zeebrugge (RH)
- 1 kp. Smienteweiden te Zeebrugge (DVU)

Polders van Uitkerke

- 1 kp. Eendekooi te Wenduine (BBE)
- 4 kp. Eendeweiden te Uitkerke (WUP)
- 3 kp. Gruttoweiden Noord te Uitkerke (WUP)
- 3 kp. Gruttoweiden Zuid te Uitkerke (WUP)
- 4 kp. Kuststrook te Uitkerke (WUP)
- 5 kp. Kievitweiden te Uitkerke (WUP)

- 4 kp. Meeuweweiden te Uitkerke (WUP)
- 1 kp. Polders te Nieuwmunster (DVV)
- 4 kp. Plevierweiden te Uitkerke (WUP)
- 26 kp. Reigersweiden te Uitkerke (WUP)
- 12 kp. Tureluursweiden te Uitkerke (WUP)
- 4 kp. Velduilweiden te Uitkerke (WUP)

Oostkerke, Hoeke, Lapscheure

- 1 kp. Braambeierhoek te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Blauwe Sluis te Hoeke (PVR)
- 12 kp. Eibroekvaartweiden te Oostkerke (IIS)
- 1 kp. Flettersdamkreek te Lapscheure (PVR)
- 4 kp. Groot Boomgaardweiden te Oostkerke (PVR, GDR)
- 3 kp. Hoeke Vaart West te Hoeke (PVR)
- 3 kp. Vaartweiden West te Hoeke (PVR)
- 1 kp. Kwabettekreek te Lapscheure (PVR)
- 2 kp. Kleiputten te Oostkerke (IIS)
- 1 kp. Kleiputten Sint-Donaas te Hoeke (GBU)
- 5 kp. Lievegeleedkreek te Hoeke (IIS)
- 1 kp. Lievegeleedpolder Zuid te Hoeke (IIS)
- 2 kp. Moeren te Oostkerke (PVR)
- 3 kp. 't Naaie te Oostkerke (PVR)
- 1 kp. Pannepolder te Lapscheure (PVR)
- 4 kp. Zeepolder te Lapscheure (PVR)

Dudzele, Koolkerke, Damme

- 2 kp. Aarseleweiden te Dudzele (GDW)
- 5 kp. Branddijk te Damme (WDP)
- 2 kp. Pereboomweiden Noord te Dudzele (FDS)
- 5 kp. Pijpewegweiden te Damme (WDP)
- 5 kp. Ronselaerweiden te Dudzele (FDS)
- 4 kp. Romboutswerve te Damme (WDP)
- 9 kp. Weiden Damse Vaart West te Damme (WDP)
- 1 kp. Weiden Fort van Beieren te Koolkerke (WDP)
- 3 kp. Waterhofstedeweiden te Dudzele (GDW)
- 3 kp. Weiden te Koolkerke (FDS)
- 1 kp. Waterputweiden (FDS)
- 1 kp. Zuiddijk te Damme (WDP)
- 1 kp. Zuidstrook te Dudzele (FDS)

Zuierenkerke - Hagebos

- 5 kp. Akkers ten westen te Zuierenkerke (RVM, CNE)
- 17 kp. Polders Schoeringebrug te Zuierenkerke (ODO)
- 8 kp. Weiden Hagebos te Zuierenkerke (IIS)

Moeren van Meetkerke en Houtave

- 3 kp. Hoge Moere te Houtave (MDE)
- 10 kp. Lage Moere te Meetkerke (EDA, GC, DW, IL, WR, DDW)
- 2 kp. Speyen te Brugge (JSW)

Stalhille

13 kp. Weiden bij Jagersput te Stalhille (KMO)

Male - Sijsele

2 kp. Assebroekse Meersen te Assebroek (EHE)

Polderrand van Bloemendale tot Varsenare

4 kp. Kwetshage te Varsenare (MPO)

1 kp. Tuinbouwgebied te Varsenare (EKI)

7 kp. Weiden Rijkswacht te Jabbeke (JMY)

Ettelgem, Roksem, Bekegem

1 kp. 't Pomptje te Oudenburg (DVH)

1 kp. Put te Roksem (SDH, DPE)

6 kp. Weiden Pompje te Oudenburg (DVH)

Bossen van Hertsberge, Beernem, Wingene

1 kp. Zandwinning te Beernem (GAW)

The end. (foto: Glenn Vermeersch)

totaal 2010: 274 kp. (2009: 266 kp.)

Lijst van de gebruikte afkortingen van de waarnemers

Van een aantal gebieden kregen we de resultaten binnen onder de naam van een 'waarnemerscollectief'. Meer bepaald ging het op de Werkgroep Uitkerkse Polders (in dit rapport steeds afgekort tot WUP) dat bestond uit Dirk Content, Franky Beidts, Geert De Clercq, John Van Gompel, Filip Vanhee en Leon Lybeer. Ook van de regio Damme werden de waarnemingen steeds doorgegeven onder de naam van de Werkgroep Damse Polder (afgekort tot WDP). Deze inventarisaties werden uitgevoerd door Daniël Janssens, Donald Dupon, Emmanuel Crul, Martin Verbeke, Moniek Knuysen, Piet Lozie, Robrecht Pillen en Rudy Deplae. Eric Stienen, Marc van de walle, Hilbran Verstraete en Wouter Courtens vormden het INBO-team dat instond voor de inventarisatie van de Voorhaven van Zeebrugge, incl. het Sternenschiereiland. Heel vaak gingen ook anderen samen op stap, in een los en tijdelijk 'samenwerkingsverband' en werden de waarnemingen slechts doorgegeven door en op naam van één enkele persoon. Onze excuses voor de mensen die op die manier door de mazen van het waarnemersnet glipten en hun naam niet vermeld zien in de onderstaande lijst. In elk geval: aan iedereen die ook maar op één of andere wijze heeft bijgedragen aan de totstandkoming van dit rapport: een welgemeende dank. Hopelijk kunnen we ook in de komende jaren weer op jullie enthousiaste inzet rekenen.

ACO Antoine Cornelis	HVC Harry Vandecnocke	PDH Paul D'hoore
BBE Bruno Beyen	HVS Hilbran Verstraete	PVR Pieter Van Dorsselaer
CNE Celine Neutens	IIS Ilf Jacobs	RDL Romain Deloof
DDW Danny Dewulf	IL Ivan Leroy	RDM Raymond Deman
DPE Dirk Peene	JBK Johan Buckens	RDP Rudy Deplae
DVB Dominique Verbelen	JDB Johan Debuck	RH Roland Hooghuis
DVH Dirk Vanhoecke	JMY Johnny Mylle	RJA Robert Janssens
DVU Dieter Van den Heuvel	JOV Johan Vandepitte	RPI Robrecht Pillen
DVV Dirk Vercoutter	JSW Jan Swimberghe	RVK Rik Van De Kerchove
DW Dirk Werbroeck	JWA Jef Van de Water	RVM Renaat Vd Meulebroeke
ECR Emmanuel Crul	JZV Jozef Vansteenkiste	RVT Rudi Vantorre
EDA Edgard Daemen	KH Kristof Hurtekant	SBM Stefaan Brinckman
EHE Eric Hermey	KMA Koen Maertens	SDH Steven D'haese
EKI Eric Kindt	KMO Kelle Moreau	SMA Sven Maly
ENS Egon Niesen	KWG Kerkuilenwerkgroep	SVE Stefaan Verplancke
EST Eric Stienen	LDC Luc De Cat	VOG Vogellijn
FDS Frank De Scheemaeker	LDQ Leo Declercq	WCO Wouter Courtens
GAW Gabriel Wieme	LVP Luc Vanpaemel	WDP Werkgroep Damse Polder
GBU Guido Burggraeve	MDE Marc De Ceuninck	WJ Wim Jans
GC Geert Carette	MKA Machteld Kaesemans	WLT Wim Lammerant
GDC Geert De Clercq	MPO Marcel Pottier	WPW Wim Pauwels
GDR Gerald Driessens	MVW Marc Van de walle	WR Wim Rommel
GDW Geert De Wispelaere	NVV Noel Vervaecke	WUP Werkgroep UtkerksePolder
HDB Hans De Blauwe	ODO Olivier Dochy	WVM Willy Vermeersch
HLE Hedy Lecomte	PDC Paul Decuypere	

Dankwoord

Een enorm woord van dank aan de Vogelwerkgroep Mergus en de Vogelwerkgroep Middenkust. Zonder de inzet van hun gouden vrijwilligers was dit rapport onmogelijk. Ook een stevige merci aan Glenn Vermeersch, Koen Devos, Leo Janssen, Raymond de Smet, Norbert Huys, Geert Vanhulle en Yves Baptiste. Het was enorm aangenaam om te zien hoe één mailtje volstond om meteen een ganse lading topfoto's gratis ter beschikking te krijgen!

